

ՆԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹԵ՛՛՛՛՛ ԱՊԻԱՏԻ Ս. ԽԱԶ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻՆ ՇՈՒՐՁ

Վերջերս թրքական կարգ մը լրատուամիջոցներուն կողմէ շրջանառութեան մէջ դրուած, ներկայիս Թուրքիոյ կողմէ բռնագրաւուած սուրիական ԹԷ՛՛՛ Ապիատ անախի հայ առաքելական Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ կատարուած աղօթքին մասին մեր ժողովուրդին կ'ուզենք տեղեկացնել հետեւեալը.

1) Բերիոյ Յայոց Թեմին կողմէ կտրականապէս մերժելի են թրքական կողմին նախաձեռնութեամբ ԹԷ՛՛՛ Ապիատի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ կառոյցին նորոգութիւնն ու այնտեղ եկեղեցական արարողութիւն կազմակերպելու նախաձեռնութիւնը՝ հետեւեալ նկատառումներով.

-Թուրքիոյ եւ մեր ժողովուրդին միջեւ գոյութիւն ունի Յայոց Յեղասպանութեան ճանաչումի ցարդ անլուծելի հարց:

-Թուրքիոյ տարածքին գտնուող մեր հազարաւոր եկեղեցիները աւելի քան 100 տարիէ ի վեր նոյն թուրքին կողմէ անմխիթար, լքուած վիճակի մէջ են եւ կը կործանուին, սակայն թրքական պետութիւնը տարիներու ընթացքին ոչ մէկ քայլի ձեռնարկած է այդ մէկը կասեցնելու համար:

-Սուրիոյ մէջ գոյութիւն ունին նաեւ այլ հայկական եկեղեցիներ, որոնք կը գտնուին թրքական կողմին կամ անոր ենթակայ խմբաւորումներուն հակաշահին տակ, ինչպէս Ռաս ուլ Այնի կամ Եագուպիէի մէջ: Ուստի, ԹԷ՛՛՛ Ապիատի հայկական եկեղեցւոյ մասին այս հետաքրքրութեան պատճառները հարցական կը մնան:

- ԹԷ՛՛՛ Ապիատը սուրիական հող է, ներկայիս բռնագրաւուած է Թուրքիոյ կողմէ: Մինչեւ ԹԷ՛՛՛ Ապիատի ամբողջական ազատագրումը կարելի չէ մեկնիլ այնտեղ եւ ծիսակատարութիւն կազմակերպել հայկական եկեղեցւոյ մէջ:

2) Բերիոյ Յայոց Թեմին պատկանող Ս. Խաչ եկեղեցին Սուրիոյ պատերազմի տարիներուն զինեալ ահաբեկչական տարրեր խմբաւորումներու կողմէ սրբապղծուած է: ԹԷ՛՛՛ Ապիատի ազատագրումէն եւ Բերիոյ Յայոց Թեմին կողմէ եկեղեցւոյ վերօծումէն ետք միայն կարելի կը դառնայ այնտեղ հաւատացեալներու վերադարձով եկեղեցական արարողութիւն կատարել, այլապէս կատարուածները ոտնձգութիւններ են, զորս տեղի կ'ունենան գրաւեալ անախի մէջ, զուտ քարոզչական նկատառումներով:

Դիան
Բերիոյ Յայոց Թեմի Ազգ. Առաջնորդարանի
Յայնպ, 12 Նոյեմբեր 2019

ԱԶԱԲԵԿԻՉՆԵՐ ԳԱՄԻՆԻԻ ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿԷ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱՊԵՏՆ ՈՒ ՀԱՅՐԸ ՄՊԱՆԵՅԻՆ

Երկուշաբթի, 11 Նոյեմբեր 2019-ին առաւօտուն, Գամիշլիի Յայ Կաթողիկէ Համայնքի ժողովրդապետ Տէր Յովսէփ Զիւլ. Պետոյեան եւ իր հայրը՝ Հաննա Պետոյեան, Տէր Զօրի Յայ Կաթողիկէ Համայնքի եկեղեցւոյ վիճակը ստուգելու համար, երբ անձնական ինքնաշարժով կը մեկնէին Տէր Զօր, ահաբեկիչներ յարձակելով յատկապէս կրակ բացած են անոնց ինքնաշարժին վրայ:

Յայ Կաթողիկէ Համայնքի ժողովրդապետին հայրը տեղւոյն վրայ նահատակուած է, իսկ ժողովրդապետը՝ վայրկեաններ անց: Անոնց ընկերակցող Հասիչէի եկեղեցւոյ սարկաւազ Ֆատի Սանօ վիրաւորուած է:

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԱՆԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՆՔԱՆԱԿՈՒԵՅԱՒ 2.400.000 ՏՈՒՐ

Արցախ - Սփիւռք Եռամիասնութիւնը Արամ Ա. Կաթողիկոս. «Յայ Դատը Ամբողջ Յայ ժողովուրդին Դատն է» Յակոբ Տէր Խաչատուրեան. «Յայ Դատի Զինուորագրեալները Մեր Երկրորդ Բանակն են»

Շաբաթ, 9 Նոյեմբեր 2019-ին, կազմակերպութեամբ Յայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Բիւրոյին, Պրիւքսէլի Steigenberger Wiltcher's հիւրանոցին մէջ, ժամը 20:00-էն 23:00 տեղի ունեցաւ դրամահաւաք-ընթրիք, որուն ընթացքին Յայ Դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու աշխատակներուն համար հանգանակուեցաւ 2.400.000 ամ. տոլար:

Պատուոյ սեղանին նստած էին Արցախի Յանրապետութեան նախագահ Բակօ Սահակեանը, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսը, ՀՀ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տէր Խաչատուրեանը, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Իրլանտայի Յայոց Թեմի Առաջնորդ Գեղշ. Տ. Յովակիմ Եպս. Մանուկեան, Պելճիքայի Թագաւորութեան մօտ Հայաստանի Յանրապետութեան արտակարգ լիազօր դեսպան եւ Եւրոպական Միութեան մօտ ՀՀ առաքելութեան ղեկավար Թաթուլ Մարգարեան, ՆԱԹՕ-ի մօտ Հայաստանի Յանրապետութեան առաքելութեան ղեկավար Գագիկ Յովհաննիսեան, Պրիւքսէլի մէջ Արցախի Յանրապետութեան մշտական ներկայացուցիչ Իրինա Բեգլարեան, բարերարներ Տ. եւ Տ. Վարուժան եւ Սիլվա Լափոյեաններ եւ պարոն Գաբրիէլ Զեմպերճեան:

Ներկայ էին ՀՀ Բիւրոյի անդամներ, ՀՀ Դատարաններու ներկայացուցիչներ, Յայ Դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու պատասխանատուներ:

ՀՀ ԴԱՏԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
 Շաբ.՝ էջ 16 ➔

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սուրիոյ հայ երեք համայնքապետները խստիւ կը դատապարտեն Գամիշլիի հայ կաթողիկէ ժողովրդապետ Տէր Յովսէփ Զիւլ. Պետոյեանի եւ անոր հօր դաւադրական սպանութիւնը զինեալ ահաբեկիչներու կողմէ, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 11 Նոյեմբեր 2019-ին, Տէր Զօրի ալ Զար գիւղին մէջ:

Ահաբեկչական խմբաւորումներու գործունեութիւնը կը վերաշխուժանայ Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջաններ թրքական ներխուժումներուն հետ զուգահեռաբար:

Ահաբեկչական այս արարքը կը հակասէ մարդկային, կրօնական բոլոր սկզբունքներուն եւ թիրախ կը դարձնէ սուրիական ընկերութիւնը՝ սպառնալով երկրի խաղաղութեան եւ բնակչութեան ապահովութեան:

Մասիս Եպս. Զօպուեան
Առաջնորդ Բերիոյ Յայոց Թեմին
Պետրոս Արք. Միրիաթեան
Առաջնորդ Բերիոյ Թեմի Կաթողիկէ Յայոց
Վերապատուելի Յարութիւն Սելիմեան
Համայնքապետ Սուրիոյ Յայ Աւետարանական Համայնքի
Յայնպ, 11 Նոյեմբեր 2019

Խմբագրական

ՍՈՒՐԻԱՅԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՊԱՅՈՎՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔԸ

Գամիշլիի հայ կաթողիկե ժողովրդապետին ու անոր հոր ահաբեկչական խմբաւորումներու կողմէ սպանութիւնը անգամ մը եւս կը հաստատէ, որ Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանը կը մնայ անապահով, այնքան ատեն որ սուրիական բանակը իր ամբողջական վերահսկողութեան տակ չէ առած գայն:

Շրջանին մէջ տեղակայուած ահաբեկչական տարբեր խմբաւորումներու գործունէութիւնը բաւարար է հասկնալու համար, որ նման խմբաւորումներ կամ գիրքնք հովանաւորող կողմեր քաղաքական որեւէ օրակարգ կամ պատգամ տեղ հասցընելու համար պիտի օգտագործեն տեղւոյն փոքրամասնութիւններն ու անոնց սրբութիւնները, շրջանցելով կրօնական, մարդկային ամեն սկզբունք:

Սուրիական պատերազմի տարիները վկայեցին, որ որեւէ երկրի ժողովուրդին ապահովութեան հիմնական երաշխիքը կը հանդիսանան պետութիւնն ու երկրին օրինական բանակը:

Վերջին ամիսներուն, թրքական ուժերուն Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջաններ ներխուժումը, փաստօրէն, վերաշխուժացուց տեղւոյն ահաբեկչական խմբաւորումներուն գործունէութիւնը: Եթէ որոշ տեղեր կանգ առին բախումները, զանոնք փոխարինելու եկան խաղաղ ու անմեղ բնակչութիւնը թիրախ դարձնող ահաբեկչական արարքներ, ականապատուած ինքնաշարժներու պայթումներ եւ այլն:

Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանին մէջ միայն փոքրամասնութիւններու ապահովութիւնը չէ որ վտանգուած է, այլ՝ ողջ բնակչութեան: Այն բնակչութեան, որ կ'ընդգրկէ տարբեր բաղադրիչներ: Բաղադրիչներ, որոնք Սուրիոյ պատերազմին նախորդող տարիներուն խաղաղ գոյակցութեամբ, գործակցութեամբ կը ծաղկեցնէին շրջանը, կը վանէին ամեն չարիք:

Ապահովական գօտի հաստատելու, ահաբեկչական խմբաւորումներ հալածելու, թէ այլ պատրուակներով ապօրինաբար Սուրիա թափանցած բոլոր ուժերուն դուրս բերումով, շրջանը սուրիական բանակին վերահսկողութեան տակ պահելով միայն կարելի պիտի ըլլայ ապահովութիւն հաստատել ու երաշխաւորել տեղւոյն եւ ողջ Սուրիոյ բնակչութեան ապահովութիւնը:

Միւս կողմէ, սուրիական գրաւուած հողերու վրայ վարչական կարգադրութիւններ կատարելու, եկեղեցի նորոգելու, տեղւոյն բնակչութեան սուրիական դիմագիծը անտեսելու թրքական կողմին քայլերը կը մնան մերժելի, որովհետեւ ապօրինի թափանցում մը արդարացնելու փորձեր են, որոնք ի գործ կը դրուին զուտ քարոզչական նպատակներով:

Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանի շարք մը քաղաքներ բռնազրաւուած տարածքներ են, անոնց օրինական տերը Սուրիոյ պետութիւնն է, եւ վերջինս միայն իրաւունք ունի տիրութիւն ընելու իր երկրին ու ժողովուրդին:

«Գ.»

-Երկուշաբթի, 11 Նոյեմբեր 2019-ին, Սուրիոյ նախագահ Պաշար ալ Ասատ ռուսական «RT International World» պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյց մը ունեցաւ, որուն ընթացքին յայտնեց, որ հակառակ Սուրիոյ պատերազմի դաժան պայմաններուն, սուրիացիները կը շարունակեն նեցուկ կանգնիլ կառավարութեան: Այս իսկ պատճառով երկիրը 9 տարի տոկաց` դիմադրելով արեւմտեան պետութիւններուն ճնշումներուն:

Ասատ շեշտեց, որ անցնող տարիներուն Սուրիոյ կառավարութիւնը քիմիական գէներ օգտագործելու մեղադրանքը զրպարտութիւն էր: Ան որ հակառակ կարծիք ունի, պէտք է փաստեր ներկայացնէ այդ ուղղութեամբ: Ասատ յայտնեց, որ 2014-ին սուրիական քարիւղի ՏԱՅԵԾ-ին գիւնտալ ահաբեկչական խմբաւորումներուն կողմէ ապօրինի կերպով դուրս բերուեցաւ, այս գործընթացին նպաստեցին Թուրքիոյ նախագահ Ռեժեպ Թայյիպ Էրտողանը եւ ԱՄՆ-ի վարչակազմը: Անոնք յաճախ կը փորձեն իւրացնել այլ երկիրներու հարստութիւնը:

Ասատ շեշտեց, որ Սուրիոյ թշնամին Իսրայէլն է, ան անմիջական կապ ունի գիւնտալ ահաբեկիչներուն հետ: Փաստօրէն «Ճապիաթ ալ Նուրա» ահաբեկչական խմբաւորման ղեմ սուրիական բանակին արձանագրած իւրաքանչիւր յաղթանակի պարագային Իսրայէլ կը հրթիռակոծէր սուրիական բանակին կեդրոնները: Սա կը հաստատէ անոնց անմիջական կապը, ինչպէս նաեւ Իսրայէլի եւ ահաբեկիչներու գործողութիւններուն համադրուած ըլլաւը:

Ասատ պատասխանելով այն հարցումին, թէ ի՞նչ խօսք ունի ըսելիք Սուրիոյ մէջ գոհուած ռուս զինուորներու ընտանիքներուն եւ թէ. «Նախագահ Փուշին ինչո՞ւ ռուսական զօրք դրկեց Սուրիա, աջակցելո՞ւ Սուրիոյ նախագահին», պատասխանեց. «Սուրիոյ մէջ ոչ մէկը կը գոհուի անհատի մը համար: Մարդիկ կը գոհուին յանուն դատի մը` իրենց երկրին, ինքնութեան եւ ապագայի դատին: Դեռեւաբար ինչպէ՞ս կարելի է ըսել, որ ուրիշ երկրէ գիւնտալներ կու գան գոհուելու, նախագահի մը համար: Տրամաբանական չէ, որ անձ մը ինքզինք գոհէ պարզապէս նախագահին հրամանին ենթակարկուելու համար: Խորքին մէջ Ռուսիա, համաձայն իր ղեկավարներու արտայայտութիւններուն, իր ազգային շահերն է որ կը պաշտպանէ այլազան միջոցներով:

Ռուս զինուորներ երբ ահաբեկչութեան ղեմ կը պայքարին, Սուրիոյ մէջ թէ այլուր, իրականութեան մէջ Ռուսիոյ ժողովուրդը կը պաշտպանեն, որովհետեւ ահաբեկչութիւնը սահման չունի: Երկրորդ, անոնք ահաբեկչութեան ղեմ պայքարելով միջազգային օրէնքը կը գործադրեն: Այլ խօսքով` միջազգային օրէնքը իրենց ազգային շահերու պաշտպանութեան կը ծառայեցնեն»:

-Երեքշաբթի, 12 Նոյեմբեր 2019-ի միջօրէին, Գամիշլիի Զայ Կաթողիկե Զամայնքի Ս. Յովսէփ եկեղեցւոյ մէջ, Ճեզիրէի Առաջնորդական Փոխանորդ Զոզ. Տ. Լեւոն Աբը. Եղիայեան, Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Թաղականութեան, միութիւններու եւ բարեսիրական հաստատութիւններու ներկայացուցիչներուն եւ ողջ հայ գաղութին հետ մասնակցեցաւ վախճանեալ ժողովրդապետ Ս. Յովսէփ Զիյ. Պետոյեանի Թաղմանական կարգին:

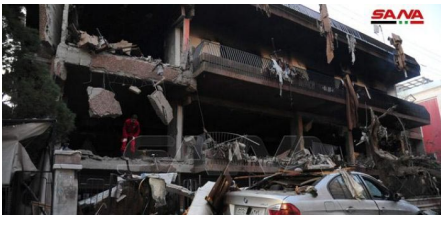
Արարողութեան մասնակցեցան նաեւ Գամիշլիի բոլոր քրիստոնէայ համայնքապետները: ԶԱԸՄ-ի սկաւտներն ու փողերախումբը իրենց յարգանքի տուրքը մատուցեցին եւ իրենց կարգին մասնակցեցան Թաղմանական կարգին:

-Գամիշլիի մէջ, Երեքշաբթի, 12 Նոյեմբերի յետմիջօրէի ժամը 3:15-ին, երեք քաղաքայիններ գոհուեցան, հինգ ուրիշներ վիրաւորուեցան, երբ ահաբեկիչներու կողմէ ականապատուած երեք ինքնաշարժներ պայթեցան:

Առաջին ինքնաշարժը կանգ առած էր Գամիշլիի գլխաւոր շուկային մէջ, երկրորդը` Պըշերիտ, իսկ երրորդը ալ Բատիսիտ պողոտային մէջ:

-Երեքշաբթի, 12 Նոյեմբեր 2019-ին, ՍԱՆԱ-ի թղթակիցը հաղորդեց, որ Իսրայէլ բազմաթիւ հրթիռներ արձակեց Դամասկոսի լիբանանեան դեսպանատան յարակից շէնքին ուղղութեամբ: Արձանագրուեցան գոհեր եւ վիրաւորներ:

Լուրեր Հայաշխարհին

ՀՅԴ ԲԻՐՈՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՅԴ Բիւրոյի նախաձեռնութեամբ 2019 թ. Նոյեմբերի 9-ին, Պրիւքսելում տեղի ունեցաւ Հայ Դատի աշխատանքներին նուիրուած դրամահաւաք:

Դրամահաւաքին մասնակցում էին ՆՍՕՏՏ Արամ Ա Վեհափառը, ԱՅ. Նախագահ Բալո Սահակեանը: Ուղերձ էին յղել ՀՀ Նախագահ Արմեն Սարգսեանը եւ ՆՍՕՏՏ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ.-ը:

Յիշեցնում ենք, որ վերջին դրամահաւաքը տեղի էր ունեցել 2016 թ. Փարիզում:

Աւելի քան 100 բարերարներ աշխարհի տարբեր երկրներից մասնակցում էին դրամահաւաքին:

Աւարտին յայտարարուեց, որ շուրջ 2.400.000 ամերիկեան տոլար նուիրաբերուել է Հայ Դատի գրասենեակներին եւ յանձնախմբերի աշխատանքների համար եւ նշուեց, որ դրամահաւաքը շարունակոււմ է:

Սա մէկ անգամ եւս վկայութիւն է այն բանին, որ Նոյնիսկ այս օրերին տարբեր երկրներում առկայ տնտեսական ճգնաժամերին, մեր ազգի գաւակները պատրաստ են իրենց ներդրումն ունենալ Հայ Դատի պայքարում, քանզի այն նուիրական է:

ՀՅԴ Բիւրոն իր շնորհակալութիւնն է յայտնում բոլոր նուիրատուներին, դրամահաւաքի կազմակերպիչներին եւ Հայ Դատի նուիրեալներին:

ՀՅԴ Բիւրո
10 Նոյեմբեր 2019

ՀԱՊՐՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՅԴ Բիւրոն 8 Նոյեմբեր 2019-ին Պրիւքսելի մէջ տեղի ունեցած ՀՅԴ մարմիններու ներկայացուցիչներու համակուսակցական հերթական խորհրդաժողովին առնչութեամբ հաղորդագրութիւն հրատարակած է:

«Քննելով կուսակցութեան ընթացիկ գործունեութիւնը՝ խորհրդաժողովը արձանագրեց Դաշնակցութեան քաղաքական օրակարգերից բխող առաջնահերթութիւններն ու անելիքները:

ՀՀ աշխարհասփիւռ կառուցը ներկայացնող խորհրդակցական ժողովի ժամանակ քննարկուեցին Հայաստանի ներկայ իրավիճակը եւ վերջին ամիսների մեր հայրենի կազմակերպութեան գործունեութիւնը, ինչպէս նաեւ մեր կուսակցութեան յամառակամարտութիւնը եւ առնուելիք քայլերը Հայաստանի մէջ: Անդրադարձ կատարուեց նաեւ կուսակցութեան ներսում պառակտումներ ստեղծելու ՀՀ իշխանութեան որոշ ներկայացուցիչների եւ շրջանակների անյաջող փորձերին:

Նշուեց, որ պետականութիւնը Դաշնակցութեան համար բարձրագոյն արժէք է եւ, դրանով պայմանաւորուած կուսակցութեան եւ ուղեկից միութիւնների գործունեութեան հետ կապուած գանազան շահարկումները, հին ու նոր, Սփիւռքի եւ Հայաստանի դաշնակցականներ պեղելու, տարբերակումներ մտցնելու մղումը կուսակցութեան միասնականութիւնը թիրախաւորելու ապարդիւն փորձ է:

Արձանագրուեց նաեւ, որ Դաշնակցութիւնը սկզբունքային մօտեցումներից բխող գաղափարական, քաղաքակիրթ պայքարի կողմնակից է եւ համոզուած է, որ թշնամանքը, ատելութիւնը, անձնական վիրաւորանքը չպետք է տեղ ունենան այդ պայքարում:

Ժողովը անդրադարձաւ Արցախի հիմնահարցին եւ 2020-ի գարնան տեղի ունենալիք նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրութիւններին: Գնահատուեց Արցախի Բարեկամների յաջող համաժողովի գումարումը եւ Արցախի բարեկամների ցանցի ստեղծումը:

Ժողովին ներկայացուեց Լիբանանի վերջին անցուդարձերի մասին զեկոյց եւ քննարկուեց Միջին Արեւելքի, յատկապէս Լիբանանի, Սիրիայի եւ Իրաքի հայութեան կացութիւնը եւ մեր համաշխարհային կառույցի առնելիք քայլերն այդ ուղղութեամբ:

Ժողովի ավարտին տեղի ունեցաւ խորախճանք-հանդիպում Պելճիքայի կոմիտեի ներկայացուցիչների եւ ուղեկից միութիւնների վարչութիւնների մասնակցութեամբ, որն անցաւ ջերմ մթնոլորտում»:

ՀՅԴ Բիւրո
10 Նոյեմբեր 2019

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՓԱՇԻՆԵԱՆ ՖՐԱՆՍԱ ՄԵԿՆԵՃԱԼ

Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան իր կնիքը անկախ Գաղութանի հետ աշխատանքային այցելութեամբ մեկնեցաւ Ֆրանսա՝ մասնակցելու Փարիզի խաղաղութեան երկրորդ համաժողովին եւ ԻՒՆԵՍԵՕ-ի 40-րդ ընդհանուր խորհրդաժողովին:

11 Նոյեմբերի երեկոյեան վարչապետ Փաշինեան հասաւ Էլիզէի պալատ, ուր մասնակցեցաւ Ֆրանսայի Նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի անունով ի պատիւ Փարիզի խաղաղութեան երկրորդ խորհրդաժողովի մասնակից պետութիւններու եւ կառավարութիւններու ղեկավարներուն տրուող պաշտօնական ընդունելութեան:

Էլիզէի պալատին մէջ, Հայաստանի վարչապետը դիմաւորուեցաւ Էմանուէլ Մաքրոնի կողմէ:

Պաշտօնական ընդունելութեան մասնակցեցան նաեւ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Անթոնիո Կուրիերէս, Եւրոպական յանձնաժողովի նախագահ Ուրսուլա Ֆոն տեր Լայէն, Զննչի նախագահ Ֆելիքս Թշիսեգետի, Չինաստանի փոխնախագահ Վանկ Զիշան, Ֆրանսախօս երկիրներու Միջազգային Կազմակերպութեան ընդհանուր քարտուղար Լուիզ Մուշիքիւապօ, ԻՒՆԵՍԵՕ-ի ընդհանուր

Շար.՝ Էջ 14 ➤

ՀՀ ԱԳՆ-Ն ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ՍՈՒԻԻՈՅ ՄԵՋ ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՆՈՒՄ ՊԱՏՃԱՌ ԴԱՐՉԱՍ ԱՆԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

«Արմենիա»- Հայաստանի Հանրապետութեան Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը յայտարարութիւն մը տարածած է Սուրիոյ Տեր Չօր Նահանգի մէջ կատարուած ահաբեկչական գործողութեան մասին, որուն հետեւանքով սպանուած են Գամիշլիի Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ ժողովրդապետ Յովսէփ Բահանայ Պետոյեանը եւ անոր հայրը՝ Հանա Պետոյեանը:

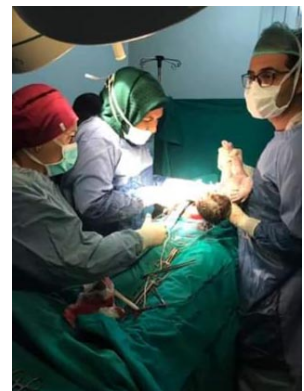
«Նստիւ կը դատապարտենք Սուրիոյ Տեր Չօրի Նահանգին մէջ կատարուած ահաբեկչական գործողութիւնը, որուն հետեւանքով դաժանաբար սպանուած են Գամիշլիի Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ ժողովրդապետ Յովսէփ Բահանայ Պետոյեանն ու անոր հայրը, վիրաւորուած է եկեղեցւոյ սարկաւազը», գրուած ՀՀ ԱԳՆ յայտարարութեան մէջ:

«Վերջին ամսուան ընթացքին Սուրիոյ հիւսիս-արեւելեան շրջան գիւտուորական ներխուժումը եւ անոր արդիւնքով աշխուժացած ահաբեկչական գործունեութիւնը յատկապէս խոցելի կը դարձնեն քաղաքացիական բնակչութիւնը, այդ կարգին ազգային եւ կրօնական փոքրամասնութիւնները: Ինքնութեան հողի վրայ

Շար.՝ Էջ 14 ➤

ՍՈՒԻԻՈՅ ՀՀ ՄԱՐՊԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻ ՀԱՅ ԲԺԻՇԿԸ ՀԱԼԷՊԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԻՒՆՂԱՆՈՅՆ ՆԵՐՍ ՍՆԵՂԱԲԵՐՈՂԻ ԵՒ ՆՈՐԱԾԻՆԻ ԿԵԱՆՔԵՐԸ ՓՐԿԱԾ Է

Սուրիոյ մէջ մարդասիրական առաքելութիւն իրականացնող խումբի հայ բժիշկներէն մէկը Հալէպի գիւտուորական հիւանդանոցէն ներս ծննդաբերողի ու նորածինի կեանքերը փրկած է:

Վիրահատումի յաջող ավարտէն ետք մայրն ու փոքրիկը առողջ են: Այս ընտանիքը մասնաճակատ մը լոյս աշխարհ բերած է: Հալէպի գիւտուորական հիւանդանոցի բժիշկները իրենց երախտագիտութիւնը յայտնած են հայ բժիշկին՝ իր կատարած վիրահատութեան համար: Հայկական մարդասիրական խումբի բժիշկներուն առողջական տարբեր հարցեր ունեցող մարդիկ կը դիմեն: Փետրուարէն առ այսօր մասնագետները ավելի քան 6550 քաղաքացիի աջակցութիւն ցուցաբերած են:

Շար.՝ Էջ 14 ➤

ՀՀ ՆԱԿԱԳԱԿ. «Ի ՊԱՏԻ ԿԱՅ ԳԱՏԻ ՅՃՆՁՆԱԿՄԵՐԵՐԻՆ՝ ՊԷՏՔ Է ԱՍԵԼ, ՈՐ ՆՐԱՆՔ ԿԱՐՈՂԱՆՈՒՄ ԵՆ ԳՈՐԾԵԼ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ ԵՎ ԱՐԳԻՆԱԿԻՏ ԿԵՐՊՈՎ»

9 Նոյեմբերին Պրուսիայի մէջ տեղի ունեցաւ Հայ Դատի դրամահաւաք, որուն ընթացքին հանգանակուեցաւ 2 400 000 տոլար:

Ձեռնարկին ընթացքին ԵՄ-ի եւ Պելճիքայի մէջ ՀՀ արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Թաթուլ Մարգարեան ընթերցած է ՀՅԴ Բիւրոյի նախաձեռնած հաւաքի մասնակիցներուն ուղղուած՝ ՀՀ նախագահ Արմէն Սարգսեանի ողջոյնի խօսքը, որուն մէջ ըստւած է.

«Սիրելի՛ հայրենակիցներ, Հայ Դատի յանձնարարների եւ գրասենյակների յարգարժան ներկայացուցիչներ, տիկնայք, եւ պարոնայք.

Ողջունում եմ բոլորդ եւ ուրախ եմ, որ մէկ յարկի տակ են հաւաքուել հայ ժողովրդի ճակատագրի հանդէպ արտացաւ, Հայկական հարցի արդար լուծմամբ շահագրգիռ, Հայ դատը առաքելութիւն հռչակած մարդիկ՝ ազգային, պետական, հասարակական ու քաղաքական գործիչներ, գործարարներ ու բարերարներ տարբեր երկրներից եւ քաղաքներից:

Յարգելի՛ բարեկամներ, Հայ Դատի առաջնահերթ առաքելութիւնը եղել ու մնում է Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը: Դա ոչ միայն առաքելութիւն է, այլեւ՝ պարտք եւ պարտաւորութիւն:

Անշուշտ, այն ազգանպաստ գործունէութիւնը, որ ծաւալում են Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, Հայ Դատի յանձնարարներն ու գրասենյակները աշխարհի տարբեր երկրներում, տեսանելի չէ ամենայն մանրամասնութեամբ: Սակայն նկատի ունենանք, որ այդ գործընթացն ինչ-որ առումով սման է դիւանագիտութեանը, որտեղ ամեն ինչ չէ, որ բացայայտ է:

Ի պատիւ Հայ դատի յանձնարարների՝ պետք է ասել, որ, գըտնուելով տարբեր երկրներում, նրանք կարողանում են գործել համակարգուած եւ արդիւնաւետ կերպով: Նրանց ջանքերի շնորհիւ է նաեւ, որ տարբեր պետութիւններ, խորհրդարաններ, միջազգային կառույցներ ընդունել են Հայոց Յեղասպանութիւնը ճանաչող եւ դատապարտող իրաւական ակտեր: Ամենաթարմ վկայութիւնը ԱՄՆ Ներկայացուցիչների պալատի՝ վերջերս ընդունած թիւ 296 բանաձեւն է, որն արձանագրում է՝ Միացեալ Նահանգների կառավարութիւնը պետք է պաշտօնապէս ճանաչի եւ ոգեկոչի Հայոց Յեղասպանութիւնը, չմասնակցի փաստի ժխտմանը եւ խրախուսի Հայոց ցեղասպանութեան հանրային ըմբռնումը:

Այդ ամենը Հայաստանի Հանրապետութեան պետական ու դիւ-

նագիտական կառույցների, ինչպէս նաեւ տուեալ երկրների պատկան մարմինների, հասարակական կազմակերպութիւններ, նաեւ սփիւռքի մեր հայրենակիցների, աստիճանական կուսակցութիւնների, ազգային եւ եկեղեցական կառույցների, նրանց աջակիցների, բարեկամների, ընկերների լայն շրջանակի քրտնաջան աշխատանքի, հսկայական ջանքերի արդիւնք է:

Օգտուելով առիթից՝ խորին շնորհակալութիւն եմ յայտնում Հայ Դատի գրասենյակներին ու յանձնարարներին, Հայ Դատի նուիրելիներին, անհատներին, աջակիցներին հայաստան գործունէութեան, հայրենասիրութեան ու համագային բարձր գիտակցութեան համար:

Յարգելի՛ ներկաներ, ժամանակակից աշխարհն առաջ է ընթանում մեծ արագութեամբ: Ուստի անհրաժեշտութիւն կայ հռչակած նպատակները, ճազմավարութիւնն ու մարտավարութիւնը համապատասխանեցնել այսօրուան: Հայ Դատի գրասենյակների եւ յանձնարարների աշխատանքները, Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման հարցից բացի, ընդգրկում են նաեւ այլ ոլորտներ: Հայաստանի միջազգային վարկի ամրապնդմանը, նրա տնտեսական հզօրացմանն ու առաջընթացին, Արցախի հարցի արդարացի լուծմանն ու Արցախի ինքնորոշման իրաւունքի միջազգային ճանաչմանն աջակցելը համագային այն առաջնահերթութիւններից են, որոնք համահունչ են Հայ Դատի գրասենյակների եւ յանձնարարների գործունէութեանը: Այս առումով դրուատելի է նրանց օգտակար մասնակցութիւնն այս գործընթացներին:

Անշուշտ, Հայ Դատի յանձնարարներն ու գրասենյակները քաջատեղեակ են այն խնդիրներին, որոնք արդիական են մեր ժողովրդի, Հայաստանի եւ Արցախի հանրապետութիւնների, սփիւռքի հայկական գաղթօճախների համար: Համոզուած եմ, որ Հայ Դատի յանձնարարներն ու գրասենյակները, որպէս ազգային կառույցներ, յաջողութեան կը հասնեն իրենց ծրագրերում՝ ջանքերի մեկտեղմամբ, համագային շահի միասնական գիտակցումով:

Կրկին ողջունում եմ բոլորդ, մաղթում յաջողութիւն եւ ամենայն բարիք»:

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԴՐԱՄԱՏԱԲԱԹԻ ԶԵՌՆԱՐԿԻՆ ՈՒՂՂՈՒՄԾ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Արցախի Հանրապետութեան մեծարգոյ նախագահ Տիար Բակո Սահակեան,

Սիրեցեալ եղբայր ի Զրիստոս, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Արամ Ա.

Հայ Դատի Յանձնարարների մեծարգոյ անդամներ,

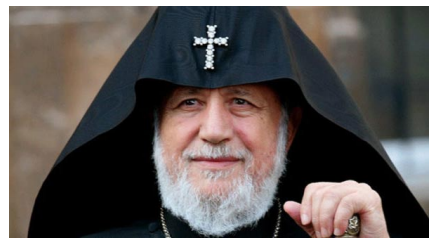
Սիրելի՛ հաւատաւոր գաւակներ Մեր,

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից ողջունում ենք ձեզ եւ յղում Հայրապետական Մեր օրհնութիւնն ու սերը Հայ Դատի յանձնարարների գրասենյակի կողմից կազմակերպուած այս հաւաքին առիթով: Չնահատելի են աշխարհի տարբեր երկրներում, միջազգային ու պետական հարթակներում ներդրած ձեր նուիրելի ջանքերը Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման ու դատապարտման, Արցախի հիմնարար իրաւունքների պաշտպանութեան, ինչպէս նաեւ Մերձաւոր Արեւելքի հայութեան առջեւ յանձնած խնդիրների լուծման ուղղութեամբ:

Ազգամիջեան ու կրօնական տարբեր հակամակութիւններով մտահոգ արդի աշխարհում համազգային մեծ խնդիրների բարձրաձայնումը եւ պաշտպանութիւնը սոսկ քաղաքական գործունէութիւն չէ, այլ մեր ժողովրդի լուսաւոր գալիքի տեսլականով բարձր առաքելութիւն: Այս գիտակցութեամբ մեր շուրթերից հնչող խօսքերը պետք է կնքուեն արդիւնաշատ գործերով, անցեալից եկող անանդները տարածուեն ապագայում, ներկայի մէջ դառնալով պատասխանատուութիւն ու պարտականութիւն: Գոհունակութիւն է մեզ համար հաստատել, որ միջազգային կառույցների, տարբեր պետութիւնների ու կազմակերպութիւնների կողմից Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման ու դատապարտման իրողութեան մէջ տեսանելի է մեր ժողովրդի հաւաքական ներուժի դրսեւորումը: Մեզ բոլորիս քաջալերում է Հայոց Յեղասպանութեան շարունակական ճանաչումը, քանզի հայ ժողովրդի նկատմամբ արդարութեան իրագործումը էական է անելի արդար ու խաղաղ աշխարհի կառուցման համար: Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման պայքարը ընտրութիւն չէ

մեր ժողովրդի համար, այլ մեր լիւնեկութեան անբաժան մասը, մեր աննահանջ յանձնառութիւնը: Մենք ամենքս նոյն տեսիլքն ունենք՝ մեր պատմութեան մէջ բացուած Յեղասպանութեան դառնագոյն էջը եզրափակել մեր պահանջատիրութեան յարթաւակով, պաշտպանութեան ու գօրեղ, բարոր ու զարգացող դարձնել մեր հայրենիքը եւ ապահով, շէն ու կենսունակ պահել սփիւռքը: Այս նպատակների համար մեր ժողովրդը մեծ գոհողութիւններ է յանձն առել, միաւորուել ազգաշահ ու հայրենաշէն ծրագրերի շուրջ, որոնցում կարելոր դեր են ունեցել նաեւ ազգօգուտ նախաձեռնութիւններն ի նպաստ կազմակերպող դրամահաւաքները: Այս դրամահաւաքը եւս կարելոր ներդրում պիտի լինի Հայ Դատի գրասենյակների ազգանուր գործունէութեան մէջ:

Սիրելիներ, արդարութեան եւ

ճշմարտութեան, խաղաղութեան արժէքները, եղբայրասիրութեան, հայրենասիրութեան ու միաբանութեան ոգին մեզ միշտ գօրութիւն են տալու, մեր բազկին՝ ուժ, եւ մտքին՝ իմաստութիւն: Այդ արժէքներով պիտի շէնացնենք մեր հայրենիքը, կենսունակ պահենք սփիւռքը, յոյս ապաւեն դառնանք եւ նցունկ լինենք միմեանց՝ դժուարութիւնները յաղթահարելու եւ մեր իղծերն իրագործելու: Այս է Մեր Հայրապետական պատգամը՝ ձեզ եւ համայն մեր ժողովրդին, որպէսզի միասնաբար կեանքի կոչենք ազգային առաջընթացի եւ լուսաւոր ու պայծառ գալիքի մեր տեսիլքները: Վերստին Մեր գնահատանքն ու լաւագոյն բարեմաղթանքներն ենք բերում Հայ Դատի ազգաշահ առաքելութիւնը:

Բարի եւ արդիւնաւոր ընթացք այս նախաձեռնութեան աշխատանքներին

Օրհնութեամբ՝ Գարեգին Բ կաթողիկոս Ամենայն Հայոց է:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Ս. ԵՐՐՈՐԳՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՀՈՒՆԱՌՈՐԹԵԱՄ

ԱՐՃԻ. Տ. ՊԵՏՐՈՍ ԱՐ. ՄԻՐՈՒՄԹԵԱՆԻ Առաջնորդ, Բեռլիոյ Թեմի Կաթողիկէ Հայոց

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄ

Ս. ԵՐՐՈՐԳՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՑԻՆ ՅԱՆՉՆԱԽՈՒՄԲԻՆ

ՅՈՐԵՆԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՍՈՒԹԻՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄ

ԿՈՍՏՅԱՍ ՎԱՐՈՂԱԿԵՏԻ ԾՆՆԻՄԱՆ 150 ԱՄՏԱԿԻՆ

Կիրակի, 1 Դեկտեմբեր 2019, երեկոյան ժամը 7,00-ին, Ս. Երրորդութիւն «Չուարթնոց» եկեղեցւոյ Ազատանան սրահէն ներս, Նոր-Գիւղ:

ՍՈՐԻՎՆ ԶԱՅԵՐԵՆ, ԶԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, ԶԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ... ԻՆՉ Կ'ԸՍԷՔ

Կարո Ալիմենյան

Իսկապես որ շտեմբուցիչ է ինքզինքը գտնել այս հարցման դիմաց յատկապես, երբ ան կը դրուի անկախ Հայաստանի կառավարութեան Կրթութեան, Գիտութեան, Մշակոյթի եւ Սպորտի Պր. Նախարարին իսկ կողմէ: Ծշմեցուցիչ է մասնաւոր սփիւռքահայ այս ծնողին համար, որ հայր է չորս զաւակներու եւ մեծհայր՝ ութ թոռներու եւ որ հայոց լեզուի, հայ գրականութեան եւ հայ մշակոյթի մեր ոգեղէն հարստութիւնը տարիներ շարունակ, իր կողակիցին հետ կողք-կողքի, յամառօրէն փոխանցած է իր ընծիւններուն՝ տնային ուսուցման այդ գործին համար տեղ բանալով ամերիկեան կեանքի բոլոր միւս սուր առաջնահերթութիւններու կողքին, յաղթահարելով ամէն չկամութիւն, մրցելով շրջապատող մշակոյթի հզօր ալիքին հետ եւ մերժելով ամէն սուփեստ միջամտութիւն հայէն եւ օտարէն: Այսպէս ըրած են եւ կ'ընեն այլ ծնողներ եւս ամբողջ Սփիւռքի տարածքին:

ազգային ինքնութեան: Եւ կարելոր է, որ դաժանօրէն անկեղծ ըլլանք իրարու հետ: Խորհրդրդային տարիները հետեւողականօրէն զրկած են հայ քաղաքացին բոլոր այս նիւթերէն: Մեծ բացեր կան հանրութեան գիտակցութեան մէջ այսօր թէ՛ հայոց լեզուի, թէ՛ հայոց պատմութեան, թէ՛ հայ գրականութեան եւ թէ՛ հայ մշակոյթի պատմութեան ոլորտներուն մէջ:

Հսկայ բաց մը՝ մասնաւոր հայ եկեղեցագիտութեան հետ կապուած: Պարզ խօսքով, եկեք ընդունիլ, որ Հայաստանի Հանրապետութեան ամբողջատիպ քաղաքացին դեռ չէ ծնած: Այն բարձրորակ հանրութիւնը (որուն կ'ակնարկէր մեր բազմերայիտ ուսուցիչը՝ Գառնիկ Գիւգալեան), որ պետք էր փայլէր իր բարձրորակ գիտութեամբ եւ քաղաքացիական ինքնավստահութեամբ եւ հայրենասիրութեամբ, դեռ մենք չունինք: Մենք ունինք բարձրորակ մասնագէտներ եւ փայլուն հաստատութիւններ այս մարգերէն ներս, բայց դեռ չունինք այն հասարակութիւնը, որ իր որոշիչ գանգուածով տերը ըլլայ իր ոգեղէն հարստութեան: Մենք ունինք հայրենասուեր բանակ, չարքաշ եւ հաւատարմ գիւղացիութիւն, տոկոս ժողովուրդ, բայց ոչ՝ իր անցեալի իրականութեան լիովին իրագրեց քաղաքացի: Մեծապետական աշխարհին մէջ ի Հայաստան եւ ի սփիւռք աշխարհի, առանց անկախ պետականութեան, մենք ըրած ենք ամէն բան կարելին փրկելու հաստատականութեամբ: Թէ՛ Հայաստանի եւ թէ՛ Սփիւռքի մէջ մենք գործած ենք նաւաբեկեալի դիրքերէ մեծ ճիգերով նաւը հասցուցած ենք նաւահանգիստ: Հիմա ժամանակն է կերտելու մեր ամբողջական քաղաքակրթութիւնը փոխանակ մեծապետական մայրաքաղաքներուն մասնագիտական ատաղձ հայթայթելու:

Ուսուցման այս փաթեթը, որ կ'առաջադրուի Պր. Նախարարին կողմէ, հայրենիք եւ անկախ պետականութիւն չի կերտեր: Ան կը պատրաստէ արտագաղթի սերունդ: Ան կը պատրաստէ նոր սփիւռք: Ան կը կարգաւորէր իր իրութեան: Ան նաեւ իր թոյլատու եւ կամազուրկ մտայնութեամբ ի վերջոյ կը բարոյալքէ Սփիւռքը: Ան չի կրնար ընդունելի ըլլալ մեր պահանջատէր երիտասարդութեան: Ան չի կրնար ընդունելի ըլլալ հայ քաղաքական բեմին վրայ ազգային տեսլականով գործող եւ այդ գործին դրօշակիրը հանդիսացող ուժերուն: Ան պետք է կասեցուի անմիջապէս եւ առանց այլեւայլի: Անշնան եւ անմասն թողոյ այս քայլերն են, որ օրը օրին մտայնութիւն կը դառնան եւ հետզհետէ կը քայքայեն մեր դիմադրականութեան հիմքերը:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԻՐԱՅՐ ՌԷԻՍԵԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՒ ԶԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՊԱՏԿԱՆԵԼԻՈՒԹԵԱՆ, ՔԱՂԱՔԱՑԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԲԱԶՄԵՐԱՆԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՍԱԽՕՍԱՇԱՐՔԻՆ

Հովանաւորութեամբ Սուրիոյ Մշակոյթի Նախարարութեան, կազմակերպութեամբ Հալէպի Մշակութային Կեդրոնի Տնօրէնութեան, Հալէպի Մշակութային կեդրոնէն ներս

յաղթանակներով հպարտացած ու ամրագրած ենք մեր ինքնութիւնը Սուրիոյ մէջ:

ՐԷԻՍԵԱՆ անդրադարձաւ բազմազանութեան կարեւորութեան,

5, 6 եւ 7 Նոյեմբերին, երեք օրերու տեւողութեան տեղի ունեցաւ «Հայրենական Պատկանելիութիւն» ընդհանուր վերնագրով դասախօսաշարք մը:

Առաջին օրուան նիստերը

յայտնելով որ. «Սուրիական ընկերութիւնը կը բաղկանայ զանազան բաղադրիչներէ, որոնք անդադար չփոխի մէջ են իրենց ամէնօրեայ կեանքին ընթացքին, կ'ազդեն իրարու, կ'ազդուին իրարմէ եւ միասնա-

նուիրուած էին «Հայրենական Ծրագրի Եւթիւնը» եւ «Հայրենական Ինքնութիւն» նիւթերուն, երկրորդ օրուան նիստերը՝ «Քաղաքացիական Հասարակութիւն եւ Սուրիական Ընկերութեան Բազմազանութեան Կառավարում», «Քաղաքացիութիւնը եւ Անոր Կարեւորութիւնը Հայրենական Նախագիծին Համար» նիւթերուն, իսկ վերջին օրուան նիստերը «Պատկանելիութիւնը Քաղաքացիութեան եւ Հայրենական Ծրագրին Միջեւ» նիւթին:

բար կը սատարեն սուրիական ընկերութեան զարգացման ու բազմազանութեան պահպանմանս»:

ՐԷԻՍԵԱՆ եզրափակելով ըսաւ. «Գեղեցիկ, գունազարդ, ներդաշ-

նակ ու համերաշխ ընկերութիւն մը ունենալու համար անհրաժեշտ է յարգել բոլորին իրաւունքները եւ դիմացիկ ընդունիլ իր տարբերութիւններով, հեռանալ ծայրայեղութիւնէ: Միայն այսպիսով բազմազանութիւնը իր դրական արդիւնքները կ'ունենայ: Այս բոլորը կ'ամբողջանան երբ մէկս միւսը լիովին կը ճանչնայ: Բազմազանութիւնը կը հարստացնէ ու կը մշակէ մեր միջավայրը»:

Նիստերու ավարտին, բոլոր դասախօսները Մշակոյթի Նախարարութեան կողմէ ստացան յատուկ գնահատագիրներ:

Սագօ Պալայանեան

ԱՊԱՍՏԱՆՆԵՐ

Սարին Ագայան

Վստահ եմ, որ բոլորս ալ ունինք մեր անձնական, գաղտնի, գողտրիկ ապաստանները, որոնց մասին ոչ ոք գիտէ: Շատ հարագատ են անոնք, մեր սիրտերուն շա՛տ մօտ եւ անշուշտ ցոյց տալ չենք ուզեր զանոնք պատահական անցորդի մը, որ աննշան կ'անցնի մեր կեանքէն ու կը հեռանայ անվերադարձ: Այդ ապաստանները մեզի ապաւեն կտուրներ են: Կ'ապաւինինք անոնց որոշ օրերու, երբ կեանքը արտասովոր երեւոյթ մը կը ստանայ:

Այս ապաստանները ժամանակի ընթացքին մեզի հետ համընթաց կը հասունանան եւ կը կերպարանափոխուին:

Երբ պզտիկ էի, ինծի համար այդ ապաստանը մեծ մօրս տունն էր, որ նախալին կը բուրէր: Այդ կտուրը երագային աշխարհ մըն էր, շաքարներու եւ տուրմերու հանրապետութիւն մը: Հետագային երբ սկսաւ ամեն ինչ փոխուիլ, այդ կտուրը շաքարներէ եւ տուրմերէ շատ անելի տարբեր իմաստ ստացաւ: Դարձաւ ընտանեկան ճոխ հաւաքոյթներու, տօնական օրերու, յիշատակներու կտուր մը: Այդ կտուրը դարձեցաւ միայն իմ ապաստանը ըլլալէ ու եղաւ բոլորին ապաստանը: Իսկ ես, կորսնցնելով իմ գողտրիկ օթեանը, սկսայ փնտռել այլ տարբերակ մը: Որքան մեծցայ, այնքան հասկցայ, որ մեր ամենէն խորհրդաւոր ապաստանը մենք ենք: Որքան մեծցայ, այնքան մեկուսացայ: Այլեւս գրադարանս էր ապաստանս:

Գրադարան չունեցող տուներու մէջ խորթ կը զգայի, քանի որ մեր տան մէջ հնարաւոր բոլոր պարագայութիւնները գիրքերով լեցուն էին: Իւրաքանչիւր գիրքով ձեռք բերի կտուր մը: Ճի՛շդ խաչբառի մը նման, ամբողջացնելով հնարաւոր բոլոր պարագայութիւնները:

Ժամանակի ընթացքին սկսայ նաեւ այդ ապաստաններուն միջեւ խըտրութիւն ունել: Բոլորը չէին կրնար գրաւել սիրտս: Սկսայ մէկ ամ մէկ հեռանալ որոշներէն ու կամաց-կամաց մօտենալ ուրիշներուն: Ճի՛շդ բարեկամութեան նման, դասաւորելով բոլոր խառնիճաղանճը:

Այսօր, երբ տխուր, առանձին կամ անտրամադիր զգամ, իսկոյն կը դիմեմ գրադարանիս: Կարծեմ ասոր ամենամեծ պատճառը գրադարանիս անձայն ըլլալն է՝ անձայն եւ լսող...

Վստահ եմ, բոլորս ալ ունինք մեր տխուր, առանձին, անտրամադիր օրերը, որոնց մասին ոչ ոք գիտէ: Շատ հարագատ են անոնք, մեր սիրտերուն շա՛տ մօտ: Այսօր այդպէս օր մըն է եւ ես տրէն գրադարանիս դիմացն եմ: Ճերմակ գիրք մը կայ իմ, այք կը թարթէ: Կ'առնեմ: Կը բանամ պատահական էջ մը ու կը կարդամ:

**«Երբ գրել փորձեմ
Միտքս կ'իյնայ «լոյս» բառը նախ
յետոյ «կատու»ն -
կը խորհիմ
- ինչ կապ կայ երկուքին միջեւ-
ու կը գրեմ
- կատուն լոյսը կերաւ-
- սենեակը մնաց մութին մէջ-»**

Սիրտս կը լուսաւորուի: Ապաստանս երբեք չի հիասթափեցներ զիս: Կը ժպտիմ: Սենեակը մութ է, իսկ սիրտս՝ պայծառ: Շնորհակալ եմ, Չահրա՛տ:

ԵԱԳՈՒԴԻԷԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՅԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ Ս. ԱՆՆԱՅԻ ԱՆՈՒԱՆ ԵՂԲԱՅՐԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

Ագրահամ Ա. Երեցեան

Շատ կարեւոր է գիտնալ, թէ ի՞նչ պայմաններու մէջ կը գտնուէր Եագուպիէի հայ գաղութը, երբ հիմնուեցաւ այս միութիւնը:

1963-ին, գիւղի մնայուն քահանան՝ Տէր Ներսէս Թաթարեանը, կը փոխադրուի Յալէպ ու գիւղը կը գրկուի մնայուն քահանայէ: Գիւղին երկու եկեղեցիները փակ կը մնան: Այս վիճակը կը տեւէ մինչեւ 1978, երբ քահանայ կը ձեռնադրուի Մելգոնեան Կրթական հաստատութեան շրջանաւարտ, Եագուպիէի վաս-

ժառանգած եւ իր բնակավայրը պաշտող Սմբատ աղա Քասսիսէն: Ան Եագուպիէի ազգայիններէն, իւրաքանչիւր ընտանիքէ մէկ անձ իր տունը կը հրաւիրէ: Ներկաներուն կը ներկայացնէ իր մտահոգութիւնները եւ գիւղին սպառնացող վտանգները, յիշեցնելով մոռացութեան տրուած մօտիկ անցեալի դասաւորութիւնը, ու կ'առաջարկէ միութիւն մը հիմնել: Բոլորը համաձայն կը գտնուին եւ այսպիսով կը կազմուի Եագուպիէի Հայրենակցական Միու-

Հիմնադիր անդամներն
- Նստած ձախէն աջ՝ Պետրոս Պետրոս, ԲԺ. Ագրահամ Քասսիս (առաջին ատենապետ), Յովհաննէս Պիթար, Մովսէս Քասսիս:
- Ոտքի ձախէն աջ՝ Յակոբ Խեչօ, Յովսէփ Պայտուն, Գեորգ Քասսիս, Երջանիկ Սարգիս, Գեորգ Հատտատ, Չոհրապ Քասսիս:

տակաւոր ուսուցիչ Ասատուր Չէնեան, կոչուելով՝ Տէր Բաբգէն քահանայ, ձեռամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Սուրեն Սրբազան Արք. Գաթարոյեանի:

Եագուպիէի Հայրենակցական Միութիւնը Տէր Հօրը կ'ապահովէ բնակարան մը:

1970-էն սկսեալ Ազգային Վերածնունդ վարժարանի պիւտճէն տարուէ տարի կ'աւելնայ: Երբ

թիւնը, որուն առաջին ատենապետը միաձայնութեամբ կ'ընտրուի տողթ. Ագրահամ Երեցեանը (Քասսիս): Ան պաշտօնը կը վարէ մինչեւ 1981 թուական: Նոյն թուականին Միութեան երկրորդ ատենապետ կ'ընտրուի ուսուցիչ Ագրահամ Երեցեանը, որ այս պատասխանատուութիւնը կը շարունակէ մինչեւ օրս:

Հոս այսքանը գրելով կը բաւա-

25-ամեակի խմբակար
- Նստած ձախէն աջ՝ Ագրահամ Քասսիս (2-րդ ատենապետ), Պետրոս Պետրոս, ԲԺ. Ագրահամ Քասսիս, Յովհաննէս Պիթար, Մովսէս Քասսիս, Չոհրապ Քասսիս, Խալիլ Սղման:
- Ոտքի ձախէն աջ՝ Միշէլ Խեչօ, Յակոբ Խեչօ, Յովսէփ Պայտուն, Գեորգ Քասսիս, Երջանիկ Սարգիս, Գեորգ Հատտատ, Սիմոն Հայթոկ, Յովսէփ Չաքնուզ, Սմբատ Ն. Քասսիս, Ալեոսիս Պետրոս:

նիւթական աղբիւրները կը նուազին, դպրոցը կը կանգնի անելի առջեւ եւ անոր գոյութեան կը սպառնայ լուրջ վտանգ, այսինքն կը խախտին ազգապահպանութեան անխախտ սիւները:

Այս իրավիճակը կը մտահոգէ տողթ. Ագրահամ Քասսիսը, որ ազգասիրութիւն եւ բարեսիրութիւն

կանանամ, խնդրելով մեր բարեկամներէն եւ անդամներէն, որոնք կ'ուզեն մանրամասնութիւններ գիտնալ միութեան աշխատանքներուն մասին, կարդալ տողթ. Ագրահամ Երեցեանի հեղինակած «Եագուպիէն Երէկ եւ Այսօր» թանկարժէք գիրքը, որ լոյս տեսած է հայերէնով եւ արաբերէնով:

«Գանձասար» շնորհակալութեամբ ստացաւ բանաստեղծ Կարօ Արսլանեանի

«ԵՐԵ...»

գիրքը, հրատարակութեամբ «Անտարես»ի, Երեւան, 2019:

Վերոյիշեալ գիրքը կը վաճառուի «Քրիստափոր» գրադարանէն եւ ՍԵՄ-ի գրատունէն ներս:

Բանաստեղծ ժազ Յակոբեանի Ամառ Յիշատակին

ՓՈՒՍԱՆ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆԻ

Գեորգ Դեղիկեան

Օրեր առաջ հայ մամուլը գուժեց սփիւռքահայ ամենէն տարեց բանաստեղծին՝ ժազ Յակոբեանի մահը: Անոր համար, այս օրերուն գրական մեր աշխարհէն ներս սուգ է, որովհետեւ ոչ եւս է երկար տասնամեակներէ ի վեր մեր գրականութեան ածուին մէջ անխոնջ վար ու ցան ընող մեր երիցագոյն բանաստեղծը:

հանդարտ, անվիշտ եւ անխռով սրտի, որ միշտ կը մնայ թարմ ու զօրեղ եւ մեր քերթողական ամառութեան հաւատարիմ:

Իր ստեղծագործութիւններուն մէջ պահելով հանդերձ հայրենասիրական իր բացայայտ նկարագիրը, ինք միշտ հակած էր մարդ էակին հոգեկանի բիրեղացման, քրիստոնէական իմացումներուն: Աստուծոյ

Բոլորս ալ քաջատեղեակ ենք, թէ ժամանակի թաւալումով շատ բան կը փոխուի մեր կեանքին մէջ: Այսպէս, մեզմէ անկախ մեր շուրջէն ամ յաւետ կը բացակային այնպիսի դէմքեր ու կերպարներ, որոնք օրինակ ըլլալու կոչուած էին իրենց գոյութեան ողջ ընթացքին: Եւ անոնց բացակայութիւնը յաճախ ցաւի սիրտ ոչինչ ու ոչ ոք կրնայ լեցնել, որովհետեւ անոնք կը պատկանէին սերունդի մը, որ իսկապէս անփոխարինելի եղած էր:

Հայ գրականութեան պատմութեան մէջ սակաւաթիւ են այն գրողներն ու բանաստեղծները, որոնք իրենց առաջին իսկ ստեղծագործութիւնով գրասէր շրջանակներուն կը ներկայանան ո՛չ միայն իւրայատուկ աշխարհի մը ծանօթ եւ անծանօթ ոլորտները լոյսին պարզելու արժանիքով, այլեւ՝ հասուն գրիչի մը տերը եղող ամբողջական կերպարով:

Ահա այս օժտեալ ու բացառիկներէն մէկն էր սփիւռքահայ քերթողութեան նահապետ հանգուցեալ ժազ Ս. Յակոբեանը:

Չինք ճանաչած էի իմ աշակերտական գրասեղաններուն վրայ, հպարտութիւն առթող «Մենք» բանաստեղծութեան ընդմէջէն:

Ապա անկէ ետք իր հաւատացեալի ու նուիրեալի շունչով, աղօթքներով եւ օրինութեամբ միշտ մեզի ընկերակցող իր պատգամները, սեր բուրո՞ղ խօսքերը, բառերը եւ տողերը, զիս նոր ճանապարհներ առաջնորդած էին:

Ժազ Յակոբեան, իբրեւ բանաստեղծ, համեստօրէն աշակերտելով իրականութեան, անկեղծութեան եւ պարզութեան դպրոցին, ինծի համար նաեւ երգիչն էր սիրոյ, կեանքի, անսասան ու մաքուր հաւատքի,

եւ քրիստոսի հանդէպ իր ստեղծագործ տողերը վերածելով կրօնաշունչ պատգամներու, ազնիւն ու բարիին հաւատարիմ եւ մանաւանդ Աստուծոյ իմաստաւորուած՝ անմուտք գործած էր մեր շրջապատի սրտերուն ու հոգիներուն մէջ, ստեղծելով շերմութիւն եւ հաստատ համակրանք, միաժամանակ փոխանցելով սեր եւ գուրգուրանք հանդէպ ազգային արժէքներուն, մեր լեզուին, մեր հաւատքին, մեր կրօնքին, մեր գիրին, մեր Մաշտոցին ու մեր Արարատին, հատուկ գիտակցութեամբ եւ գալիք ժամանակներու մնայուն ներկայութեան համար իրագել ըլլալու գոհունակութեամբ:

Գուշակ ըլլալու կարիք չկայ: Բոլորս ալ կ'ապրինք խառն ժամանակներու մէջ, որոնք դրական եւ բացասական անդրադարձներէն անմասն չենք կրնար մնալ: Համաշխարհայնացման այս օրերուն, երբ հսկայ եւ մեծ ազգեր կը փորձեն պարտադրել իրենց մշակոյթը, իբրեւ տարասփիւռ հայեր, մենք դարաւոր ինքնութիւնը պահպանելու անխուսափելի հարցը ունինք:

Ահա ժազ Յակոբեան, որ իր անձը իբրեւ աղբիւր իր մտածումներուն, մեր Մտերոպաշունչ հայ լեզուն, մեր ազգային ինքնութիւնը, հայ ըլլալու եւ հայ քրիստոնէայ մնալու խանդավառութիւնն ու կեանքը կը բերէր մեզի ու զանոնք կը ներարկէր իբրեւ յաւիտենականութեան աւիշ:

Մեծ ու հպարտանք ներշնչող բանաստեղծ մըն էր, որ տասնամեակներու երկայնքին շարունակ զգալի դարձուցած էր իր ներկայութիւնը գրական հրապարակին վրայ, նրբաբիւս հայերէնի կախարդական իր եղանակներով:

Յատուկ շունչ կայ իր բառերուն եւ տողերուն մէջ: Ան վարպետօրէն հոգեկան գիծեր գծելով, մեր սիրտերն ու ուղեղները տեսակ մը հայկականութիւն բուրո՞ղ հմայքով կը գրաւէր:

Մէկ խօսքով, հաւատք եւ հայրութիւն ստեղծող ինքնագիտակցութիւն:

Իր ամբողջ կեանքի տեսողութեան իր անձը եւ գործը կապեց իր Աստուծոյն, իր հաւատքին, իր լեզուին եւ զայն կերտող սուրբին: Իր բազմազան պատկերներով, խիզախ եւ ուրոյն մտածողութեամբ գրուած բանաստեղծութիւնները խորքին մէջ մեզ համար մեկական ծայներ էին, մեզի կանչող, մեզ զգաստութեան հրաւիրող բառերով եւ տողերով:

Ու հաստատօրէն ցեղին իբրեւ հաւատարիմ զաւակ, իր կնիքը քանդակեց մեր գրական անդամստանին վրայ:

Ահա արժանաւոր օրինակ մը,

կ'ըսեմ միշտ: Իր յիշատակը մերն է եւ պէտք է զայն հսկենք: Լուրջ պաշտամունքն է իմ բաժինը:

Մեր մեծերը կը մնան մեր յուշերուն մէջ, որովհետեւ մեզի տակաւին շատ ըսելիքներ ունին: Մեծանուն մեր այս բանաստեղծին համար տարբեր չի կրնար ըլլալ մեր վերաբերումը՝ ո՛չ այսօր, ոչ ալ վաղը, որովհետեւ ան օրինակելիօրէն մնաց իր կոչումին եւ դերին գիտակից:

Հպարտութեամբ փորձեցի արժեւորել իր տեղն ու դերը ու ամէն բանէ առաջ բացը, որ ձգած է իր ետին, որովհետեւ յարգանք կը տածէի իր վաստակին հանդէպ:

Իր յիշատակին նուիրուած այս տողերը, թող իմ կողմէ ալ ըլլան իր անձին, իր գրական մեծ վաստակին, բանաստեղծական իր անզուգական շունչին եւ գրիչին երախտագիտական հարագատ տուրք մը:

Հանգի՛ստ իր ոսկորներուն:

Համագրայինի Սուրբոյ Շրջ. Վարչութեան
Լեւոն Շանթ Թարգմանական Միատրոջ կը ներկայացնէ

Տոբանայութեամբ
ԲԵՐԻՈՅ ՆԱՅՈՅ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆԱՐԿ
ԳԵՐՇ. Տ. ՄԱՍԻՍ Ս. ԵՊՍ. ԶՕԳՈՒԵԱՆԻ

ԵՄԻ ՄԱՐԴԸ

Զեղուտա՛ն Լեւոն Շանթ

Բեռնակրօնա՞ն
ՅՈՒՆԻԿ ԴԱՅԱՐԵԱՆ

Մեր ԳժեպնՏՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՅՆ ԶԷ, ՈՐ
ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ ԿԱՆ
ԹՈՒՐԷՐ,
ԱՅՆ ԱՅՆ, ՈՐ
ԿԱՆ ԹՈՒՐԷԱՆՄԱՆ
ՀԱՅՆԵՐ

ԳՕՐԵԳԻՆ ՆԺՈՒՇ

ԿիրՍԿԻ 17 ԵՒ 24 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2019-Ի ԵՐԵՎԱՆԻՆ 7:00-ԻՆ, «ԳԵՈՐԳ ԵՍՍԵՆ» ԱՐԱՇԷՆ ՆԵՐՎ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Օգճեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ կամ հեռաձայնով մասնակից դարձան իրենց հարագատին՝

ՀԱՆԳՈՒՅՅԵԱԼ ԺԱՆ ՕԳՃԵԱՆԻ

մահուան սուգին:

Հանգուցեալի բառասուրբի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 17 Նոյեմբեր 2019-ին, յաւարտ Ս. Եւ Ամմահ Պատարագի, Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ, Վիլլաներ -Հալէպ:

Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին եկեղեցոյ ներքնասրահէն ներս:

ՐԵՏԵԵԼՈՎ ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ՈՏԱՐԵՏԵՐՈՒՆ (ծննդեան 135-ամեակին առիթով) Բ.

Լևոն Գաղբյան

ԲՐԳՆԻԿԵՆ ԳՈՒԼԻՍ՝ ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Դանիել Վարուժան, ընտանեկան մականունով՝ Զպուքքեարեան, Սեբաստիոյ գաւազէն է, Բրգնիկ գիւղէն:

Սեբաստիա՛...:

Այլոց համար՝ Սվազ, մեզի համար՝ հայաստանամերձ երբեմնի հայաբոյր ոստան մը, որ կարելոր տեղ գրաւած է մեր ազգային, մշակութային ու հոգեւոր ապրումներուն մէջ: Իր Ս. Նշան պատմական վանքով, Զոհոյարի բարձունքով, Ալիս գետով ու մանաւանդ հոն ծնած նշանաւոր դեմքերով՝ Սեբաստիան սիրելի անուն է ամեն գիտակից հայու համար: Զոնկէ կու գան Մխիթար Սեբաստացի աբբահայրն ու Ս. Եջմիածնի Միքայէլ Սեբաստացի կաթողիկոսը (ԺՁ. դար), տոքթ. Նազարեթ Տաղաւարեանն ու Կարապետ Գաբրիէանը, Առաքել Պատրիկն ու հայրուկայեան Սեբաստացի Մուրատը, դրամագետ Զարեհ Պտուկեանն ու գեղանկարիչ Ռիշար Ժերանեանը...:

Եւ անշուշտ՝ Դանիել Վարուժանը:

Բոլոր անոնք, որոնք Վարուժանի կենսագրութիւնը ուզած են գրել, միշտ ու միշտ օգտուած են այն մէկ էջնոց ինքնակենսագրութենէն, զոր բանաստեղծը հրատարակած է Թեոդիկի «Ամենուն Տարեցոյցը»-ի 1909-ի հատորին մէջ:

Ես այլեւս գրեթէ գոց գիտեմ այդ ինքնակենսագրութեան առաջին քանի մը տողերը:

«... Ծնած եմ 1884-ին Սեբաստիոյ մօտ Բրգնիկ գիւղը՝ ուր աճած է մանկութիւնս, ուռնիներուն տխուր հովանիներուն տակ երազկոտ, կամ գետեգերբներուն վրայ բաղերուն քար նետելով անառակօրէն...»:

Այո՛, բաղեցի անառակ տղոց հետ միասին՝ քար նետել գետեգերբին թափառող երկչոտ բաղերուն վրայ...:

Շարունակութեան մէջ եւս չեն պակսիր ինքնատիպ տողեր: Վարուժան կը յիշատակէ իր մայրը, որ «**ճամբնային երկար իրիկունները թոնրատունը նստած՝ երեակայութիւնս օրորած է ենիչերիներու եւ գայլերու պատմութիւններով...»:**

Գիւղին խեղճ ու դարձող մէջ, մինչեւ 12 տարեկանը, փոքրիկն Դանիել հազիւ ժամագիրք մը կարդալ սորվեցաւ: Ու երբ համիտեան կոտորածներու այլքը Սեբաստիա հասաւ 1896-ին, մայրը փութաց զինք Պոլիս փախցնել, հորը քով, որ աշխատանքի բերումով օսմանեան մայրաքաղաքը հաստատուէր եր քանի մը տարիէ ի վեր: Զոս, ցնցում մը կը սպասէր սակայն պատանի Դանիելին: Ան իր հայրը պիտի գտներ բանտախուցի մը ճաղերուն ետին՝ «ստօրէն ամբաստանուած»: Այս մասին, հետագային, գրի պիտի առնէր եղբորաշունչ քերթուած մըն ալ՝ «**Զոս Բանտին Մէջ**»:

Զէք Գրիգոր Զպուքքեարեան: Ան ալ մէկն էր այն բազմաթիւ գաւառացի հայրերիցէն, որոնք պատամ մը հացի կարօտ՝ կը պանդխտէին դեպի Պոլիս ու ամբողջ կեանք մը կը սպառէին անոր մութ խաներուն պատերուն տակ, իրենց ընտանիքէն ու օճախէն հեռու...: Վարուժան ակնատես եղած է անոնց տարապայման աշխատանքին, քանի որ, ինչպէս ինք իսկ կը գրէ իր վերոնշեալ ինքնակենսագրութեան մէջ, «**արձակուրդներս ընդհանրապէս անցած են հօրս քով, Խավեար խանը, հայ պանդխտներու հառաչներուն եւ վերքերու տրոփիւնին ունկնդիր**»: Ու յուզիչ քերթուածով մըն ալ իր համակրանքը յայտնած է անոնց նկատմամբ:

Ստուերին մէջ, խանի մ'անկիւնը լքուած՝ Թշուա՛ն պանդխտ, հիւանդ է. Խոնարութիւնն անոր մարմինը շիթ-շիթ Գերեզմանին կը նետէ:

Ան իր արիւնն իր քրտիկնով կը շահէր... Տէ՛ր, ի՞նչ սրտով կը կոտորէ Թեւն՝ որուն վրայ կը կռթռնին մանուկներ Եւ ծնողներ ճիւղազէն:

Բարեբախտաբար, Պոլսոյ մէջ շատ պարարտ հողի մը վրայ կոխեց Վարուժան:

Ամբողջ վեց տարի, 1896-1902, բախտն ունեցաւ ուսանելու Մխիթարեան հայրերու շունչին տակ: Նախ երկու տարի՝ Սազըզ Աղաճի (Բերա) Մխիթարեան վարժարանը, յետոյ ալ չորս տարի՝ Նոյն միաբանութեան Գատըզիւղի վարժարանը (Պոլսոյ ասիական ակ): Այս երկու դպրոցները թրծեցին Վարուժանի պատանի հոգին, դարձան այդ հոգիին առաջին խանձա-

րուրը: Զո՛ւս է որ մուսաները առաջին անգամ եկան հալի իր ճակտին:

Եւ այստեղ, մեր դիմաց կը յայտնուի անուն մը, զոր անպայման կարելորութեամբ պետք է յիշել,- **Յ. Արիստակէս վրդ. Գասգանտիլեանը** (1853-1942):

Գատըզիւղի (Զաղկեդոն) Մխիթարեան վարժարանի մեծաւորն ու տեսուչն էր ան: Ծնունդով՝ տրապիզոնցի, բարեհամբոյր դաստիարակի մը համբաւը վայելեց միշտ: Թարգմանութեան ճամբով՝ համեստ վաստակ մը ունեցաւ: Նաեւ մեր մանկապատանեկան գրականութեան մէջ: Կ'ընտի, թէ շատ անոյշ ու տպաւորիչ էին հայերէնի իր դասապահերը, նաեւ՝ օգտաշահ, քանի որ ան կը յաջողէր միշտ կայծ մը դնել իր աշակերտներուն հոգիին մէջ ա՛յն գրողներէն՝ որոնցմէ ընթերցումներ կը կատարէր:

Այնպէս կը թուի, թէ Մխիթարեան այս վարդապետը իր աշակերտները առինքնող խօսելաճօց մը ունեցեր է: Այս մասին կը վկայէ «**Բազմավեպ**»-ն ալ, գրելով. «**Թէ՛ քերթուած, թէ՛ արձակ՝ անոր շունչին ու շէշտին տակ անհամեմատ կորով ու վսեմութիւն մը կ'առնու: Տող մը գրութիւն իսկ լսել իրմէ՛ կարծես պիտի նմանի կրակի մը, որ կը հրդեհէ անտառը. կարկաչահոս առուակի մը մեղմօրօր ձայնին քով պիտի լսես յանկարծ բարկաճայթ ամպերու գոմմունքը: Ահա այսքան ազդեցիկ է անոր հայկական առողաւութիւնը, զոր ան կը լսեցնէ սրտալիր ու սրտագոչ, Նոյնիսկ իր ընտանի խօսուածքին եւ արտայայտութեանց մէջ**» (Յունիս, 1924):

Վարուժան յաճախ երախտագիտութեամբ խօսած է իր այս ուսուցչին մասին, նշելով որ իր գրական առաջին քայլերուն մէջ շատ բան կը պարտի անոր:

Վարուժանի հայերէնի ուսուցիչներէն ո՛չ մէկը այնքան դրական ու բարերար ազդեցութիւն թողած է իր վրայ, որքան Զ. Գասգանտիլեանը: Ան է որ ծրի դպրոց կ'ընդունի զինք, կը սկսի խմորել իր հոգին, կը սրբագրէ իր քերթողական Նախափորձերը, գեղեցիկին ճաշակը կը ներարկէ իրեն, հետագայ տարիներուն ալ նամակագրական սիրալիր կապեր կը պահպանէ իր հետ:

Արդարեւ, քիչեր գիտեն, որ պատանի Վարուժանի կողմէ գրի առնուած առաջին բանաստեղծութիւնները ժողովածուի մը մէջ մէկտեղուեցան ու խմբագրուեցան Նոյնինքն Զ. Արիստակէսին կողմէ, 1902-ին:

Դեռ Դանիել աշակերտ էր Գատըզիւղի դպրոցը, երբ տեսուչ վարդապետը հրատարակութեան պատրաստեց իր խոստմալից աշակերտին առաջին թրթուականները, կարճ Նախաբան մըն ալ գրեց անոնց համար, Նոյնիսկ ապահովեց Պոլսոյ գրաքննչական գրասենեակին հարկատր թոյլտուութիւնը՝ գրքին տպագրութեան համար: Գիրքը կը կոչուէր «**Ծաղկեփունջ Կամ Բրգնիկցիի Մը Նուագները**»:

Վարուժանի քերթողական երախտայրիքը դառնալու կոչուած այս ժողովածուն լոյս չտեսաւ սակայն, որովհետեւ մեր բանաստեղծը շուտով Վենետիկ մեկնեցաւ...:

ՎԵՆԵՏԻԿ . ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ԵՐԴԻՔԻՆ ՏԱԿ

Վենետիկ...:

Ջրանցքերու եւ կոնտրոլներու քաղաքը: Վերածնունդի շրջանի գեղանկարիչներու եւ արուեստագետներու Նախասիրած երազային ոստանը:

Վենետիկեան բնութիւնը, ինքնին, շատ բան կրնար անցնել հոնկէ անց՝ Նոյն արուեստագետ կամ արուեստասէր մարդոց հոգիին մէջ:

Պոլսէն հոն հասնող 18 տարեկան մատղաշ երիտասարդ մը, որ Վարուժանն էր, կրնա՞ր չազդուիլ Վենետիկի բարերար հովերէն, կրնա՞ր անտարբեր մնալ ԺՁ. դարու պարծանքն եղող Թիցիանոյի կամ Թիկթիթթիոյ վառ գոյններուն դիմաց...:

Բայց Վենետիկը ուներ իր հայկական վսեմ խորհրդանիշներն ալ:

Ամեն բանէ առաջ կար Ս. Ղազար կղզին, օրրանը Մխիթարեան Միաբանութեան:

Յետոյ կար այդ միաբանութեան տիտան դեմքին՝ Զ. Ղեւոնդ Ալիշանի, հմայքը: Ծիշդ է որ Վարուժան երբ Վենետիկ հասաւ 1902-ին, Ալիշան արդէն վախճանած էր տարի մը առաջ: Բայց «Յայտը Նահապետ»-ին հմայքին տակ էր տակաւին Ս. Ղազարը: Եւ Վարուժան ոտքը հազիւ կղզի դրած՝ վազեց Ալիշանի շիրիմին ու գրի առաւ հոնկէ ներշնչուած սիրուն քերթուած մը, որ անելի ուշ տպուեցաւ «Բազմավեպ»-ի մէջ:

Ու վերջապէս, կար Մուրատ-Ռափայելեան վարժարանը, հիմնուած 1836-ին, ուր կու գար Վարուժան՝ համալրելու իր հայկական ուսումը:

Այդ օրերուն երազ մըն ալ ա՛յս էր,- Մուրատ-Ռափայելեանի մէջ ուսանելու պատիւը, որ քիչերուն կը վիճակուէր: Վարուժան մէկն եղաւ այդ բախտաւորներէն, շնորհիւ դա՛րձեալ Զ. Արիստակէս Գասգանտիլեանի, որ կարգաւորեց իր ուղեւորութիւնը Վենետիկ, վարժարանի տեսչութեան յղելով նամակ մըն ալ, ուր յանձնարարականներ կային Նորեկ սանիսի վերաբերեալ. «**Նոր Մկրտիչ Պէշիկթաշեան մը կը դրկեմ ձեզի: Լա՛ւ նայեցէ իրեն...»:**

Թեոդիկի տարեցոյցին մէջ տպուած վերոյիշեալ ինքնակենսագրութեան մէջ՝ Վարուժան կը գրէր. «**Մուրատ-Ռափայելեանի մէջ է որ ճանչցած եմ յեղափոխութեան ոգին, կարդալով Ժ. Ժ. Ռուսոն, Թոլստոն եւ "Դրօշակ"ը՝ հազարամեկ դժուարութեամբ**»...:

Ուշադիր՝ վերջին բառերուն.- Ժընեւ տպագրուող «Դրօշակ»ը կը կարդացուէր «հազարամեկ դժուարութեամբ»: Սա կը նշանակէ, որ յեղափոխաշունչ այդ պարբերականին մուտքը Զայ-Վենետիկ ուսանողական ու վանական շրջանակներէն ներս ցանկալի չէր եղած...: Այս մասին շահեկան տեղեկութիւններ կու տայ Մուրատ-Ռափայելեանի այդ շրջանի ուսումնասպետը՝ Զ. Սիմոն Երեմեան, գրելով.

Աշակերտական Անկիւն

ԲԶԻԶԱՅԻՆԻ ՄՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

Աբրահամ Ալընեան

Այս օրերուն, Նոր վիշապ մը յարձակած է երիտասարդներու մտքին վրայ, տիրած է անոր եւ արգիլած որեւէ այլ գրադում, ժամանց, կամ օգտակար խաղ:

Այս վիշապին անունը բջիջային հեռաձայն է:

Բջիջայինի օգտագործման մոլութիւնը վարակիչ հիւանդութեան մը պէս կը տարածուի քսանմէկերորդ դարուն:

Այս մոլութեան պատճառով փոքրիկին ուղեղը կը գոցուի. բջիջայինը գործածած պահուն ան չի գգար շուրջիններուն ներկայութիւնը եւ կը մոռնայ ապրուստի իր կենսական կարիքները: Օրինակ, մօտաւորապէս չորս ժամ բջիջային օգտագործելէ ետք, ան չի գգար որ անօթեցած, ծարաւցած կամ անքուն է: Ան պարզապէս կ'անշատուի զինք շրջապատող աշխարհէն:

Բջիջայինի մոլութիւնը կ'ազդէ փոքրիկին առողջութեան վրայ: Ան կրնայ ունենալ ծանր գլխացաւ, որովհետեւ բջիջայինի արձակած ճառագայթէն կը վնասուի, կը վտանգուի նաեւ իր ընկերային կեանքը, քանի որ փոքրիկը կ'անշատուի իր ընկերներէն եւ ետ կը մնայ իր դասերէն, ուսումնէն ու դպրոցէն:

Բջիջայինի մոլութենէն ձերբազատիլը անհրաժեշտ է, որպէսզի ենթական կամաց-կամաց իր անկախութեան տիրանայ:

Եթէ որեւէ մէկը այս մոլութենէն կը տառապի, պետք է օգտագործէ յատուկ ծրագիրներ, որոնք կը կոչուին բջիջայինը, որոշ ժամանակ մը գայն գործածելէ ետք: Այսպիսով կարելի է սահմանափակել բջիջայինի գործածութիւնը եւ կամաց-կամաց ձերբազատիլ անկէ:

Ազգ. Քարէն Եփփէ Ծննդարան Ժ. կարգ

ՄԵՐ ՕՐԵՐՈՒ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

-Է՛հ, Վարդա՛ն, տարիները ինչքան շուտ անցան: Արդէն 70 -ը կտրեցինք -անցանք,- ըսաւ Յակոբ կէս մը ժպտելով, ծայրին ափսոսանքի շեշտ մը աւելցնելով:

-Հա՛, անցան, շուտ անցան:

-Որքան աշխատած եմ, որքան քրտինք թափած եմ, միկէն որ կրցած եմ այս պարտեզը կանաչցնել:

-Բեզի պէս՝ ես ալ:

-Հիմա շատ կը նեղուիմ, երբ կը տեսնեմ շատ մը երիտասարդներ չէն սիրեր պարտեզի գործը, բայց երկար ժամեր հեռաձայնը ձեռքերին՝ պարպ ժամանակ կ'անցընեն:

-Մեր ժամանակը ուրիշ էր, անոնցը՝ ուրիշ:

-Է՛հ, անցած ժամանակը չես կրնար ետ բերել:

Սերոբ Դանիէլեան

000

-Ինչո՞ւ հոս պիտի չմաս:

-Որովհետեւ զինուորութեան հարց ունիմ եւ կ'ուզեմ ուսումս դուրսը շարունակել:

-Բայց հոս ալ կրնաս ուսանիլ:

-Հոս շատ դժուարութիւններ կան սիրած նիւթը ուսանելու համար:

-Իսկ ո՞ր կը մտածես մեկնիլ:

-Հայաստան: Կ'ուզեմ հոն ուսանիլ եւ միեւնոյն ատեն հայրենիքս հողին վրայ ապրիլ: Հոն ուսանելու դիւրութիւնները այստեղէն աւելի են:

-Իսկ ապագային կը մտածե՞ս վերադառնալու մասին:

-Կ'ուզեմ վերադառնալ, բայց այդ մէկը օրուան պայմաններէն կախեալ է:

Նարէկ Հարֆուշեան-Գեորգ Փանոսեան 000

-Ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր այս վիճակը: Ե՞րբ պիտի վերադառնան մեր երիտասարդները: Ի՞նչ կ'ըսես, կը վերադառնա՞ն:

-Չեմ խորհիր: Ո՞վ ըսաւ որ պիտի վերադառնան:

-Ինծի համար մեծ ցաւ է, որ բոլոր երիտասարդները կ'ուզեն ճամբորդել:

Շար. Էջ 14

Շոգէֆ Արամեան

Ազգ. Ուսումնասիրաց Միացեալ Ծննդարանի ԺԲ. կարգի աշակերտներ

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԻ ԵՒ ՄԱՐԴՈՒԺԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԲԱՐԳԱԲԱՏՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ԸՆԹԱՅՔ ԱՌԱՒ

Հովանաւորութեամբ Սուրիոյ Հայ Աւետարանական Համայնքին, համագործակցութեամբ Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդին,

դասընթացքներ:

Այնուհետեւ խօսք առաւ Սուրիոյ Հայ Աւետարանական Համայնքի Պետ Վեր. Յարութիւն Սելիմեան:

Կիրակի, 11 Նոյեմբեր 2019-ին երիտասարդութեան բարգաւաճման եւ զարգացման երկրորդ փուլով իրականացուող ծրագիրին մեկնարկը կատարուեցաւ, Հայ Աւետարանական Բեթէլ Եկեղեցւոյ «Փօլատեան» սրահէն ներս:

Անյայտեց, որ սոյն նախաձեռնութիւնը կ'ապացուցէ Սուրիոյ Հայ Աւետարանական համայնքի գործուն մասնակցութիւնը Սուրիոյ վերաւորակաւորման եւ վերաշինութեան համընդհանուր ծրագիրին: Ապա կարեւոր համարեց նման ձեռնարկները երիտասարդութեան համար, որպէսզի անոնք իրենց ապագայի կերտման ճամբուն խրախուսուին եւ յաջողութիւն ձեռք բերեն:

Համայնքապետ Վերապատուելի դիտել տուաւ, որ դասընթացքի աւարտին իւրաքանչիւր մասնակցողի պիտի շնորհուի համապատասխան վաւերական վկայ-

Կազմակերպող մարմինին անունով Մարիա Պօգեագալեան բացման խօսք արտասանելով նախ հակիրճ կերպով ներկայացուց ծրագիրին նպատակը, նախորդ տարուան աշխատանքներն ու մասնակիցներուն ընթացքը: Ապա տեսերիզի ցուցադրութեամբ ներկայացուեցաւ նախորդ շրջանին իրագործուած դասընթացքներէն, վկայականաց ու սպասներու բաշխման հանդիսութենէն պատ-

յագիր, իսկ առաջնակարգները պիտի ստանան պիտանի սպասներ՝ վերսկսելու Նոր արիւստներ եւ այլ աշխատանքներ:

կերներ: Պօգեագալեան յայտնեց, որ 200 երիտասարդ/ուհիներ պիտի մասնակցին զանազան դասընթացքներու, ինչպիսին են՝ համակարգչային, բջիջային հեռաձայնի Նորոգութեան, տպագրական նկարներու ձեւաւորման, վարսայարդարումի, երթեւեկային գրասենեակներու տնօրինման, խոհարարական, կարի եւ գեղագիտական

Բացման հանդիսութեան իրենց ներկայութիւնը բերած էին պետական աւագանիի ներկայացուցիչներ, Հայ Աւետարանական Համայնքի մարմիններու ներկայացուցիչներ, ուսումնարաններու տնօրէններ, դասատուներ եւ մասնակիցներ:

Սոյն ծրագիրը եզակի է իր բովանդակութեամբ եւ որակով:

Լուսին Ապաճեան-Չիլվերջեան

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԿ

ՎՐԵԺ-ԱՐՄԵՆԻ «ՈՍՏԱՅՆ 13 - ԹԵԼԵՐ, ԹԵԻԱԾՈՒՄՆԵՐ» ՀԱՏՈՐԸ

Լոյս տեսաւ Վրեժ-Արմենի «ՈՍՏԱՅՆ 13 - ԹԵԼԵՐ, ԹԵԻԱԾՈՒՄՆԵՐ» առցանց հատորը, որ կը բաղկանայ չորս մասէ՝ «Այս Անհամար Թելերը», «Մենք Մեզի», «Պաստառին Առջեւ» եւ «Ասկէ Անկէ»՝ 47 գրութիւններով, 105 էջ:

Հատորին «Երկու խօսք» ներածականին մէջ կը կարդանք.

«Առաջին մասը ձեռով մը շարունակութիւնը կը հանդիսանայ առաջին երկու գրքերուս՝ «Ոստայն 1» եւ «Ոստայն 2», ուր կը գրէի հարազատներուս, ընկերներուս-բարեկամներուս եւ ծանօթներուս հետ ունեցած կապերուս մասին, որոնք ատենին կը պահուէին նամակագրութեամբ, իսկ հիմա արդէն տարբեր թելերով:

Երկրորդ մասին մէջ անձնական ապրումներ են՝ ուրախութիւններ ու վիշտեր՝ ծնողքի կորուստին կամ գաւազներու եւ թռուիկներու ծնունդին, հասակ առնելուն եւ ձեռքբերումներուն առնչուած: Այդ ապրումները, վստահ եմ, միայն իմ չեն, այդ պատճառաւ այլ կը բաժնետէ ընթերցողներուս հետ:

Երրորդ մասը նորութիւն մըն է բաղդատաբար միւս հատորներուս: Դոն տեղ գտած են գրելու գործընթացին, բառերու որոնումին, նկարներն որոնումին եւ յարակից հարցերու մասին գրած յօդուածներս:

Գալով չորրորդ մասին, այնտեղ պիտի գտնէք տարբեր ընթացի յօդուածներ՝ գանազան պահեր ու փորձառութիւններ ի մի բերող: Կարելի է այս մասն ալ շարունակութիւնը համարել «Ոստայն 9 - Մանրանկար» եւ «Ոստայն 12 - Հանգոյցներ» հատորներուս:

Ինչպէս այդ վերջինի պարագային, այստեղ եւս Վրեժ-Արմենի դիտել կու տայ, թէ կարծեք միշտ «Ոստայն 4 - Իմ Ուղեպատումը» հատորն է, որ կը շարունակուի, որովհետեւ բոլոր գրութիւններն ալ կ'առնչուին մեր կեանքին:

Այս հատորը բարեգարդուած է Արեգ Էլիբեկեանի կտաւներով:

Հեղինակին վերջին տասը հատորները՝ սկըսեալ «Ոստայն 4»-էն, մատչելի են ընթերցողին Հայերէնօնլայն կայքէջի «Գիրքեր» բաժնին մէջ:

(<https://hayerenblog.wordpress.com/> Գիրքեր): Այնտեղ կարելի է կարդալ նաեւ հեղինակի ոչ-անձնական բնոյթի նամակներն, որ հետզհետէ պիտի ամբողջանայ:

10 Նոյեմբեր 2019

ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԲԱՐԵՋԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԳԵՐՇ. Տ. ՄԱՍԻՍ Ս. ԵՊՍ. ԶՕԴՈՒԵԱՆԻ ՀՈՎՈՒԿԱՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԹԱՍԻՐԱՅ Ս. ՉԵՄՊԷՐԾԵԱՆ ԵՐԿՐԴ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ուրբաթ, 8 Նոյեմբեր 2019-ին Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Ս.

Սրբազան հայրը այցելեց նաեւ վարժարանին տարրալուծարանը, համակարգիչի դասարանը,

Եպս. Զօպուեան հովուական իր անդրանիկ այցելութիւնը տուաւ Կրթասիրաց Ս. Չեմպերճեան

ուսուցչարանը եւ գրադարանը ու մօտէն ծանօթացաւ տարուած ուսումնական աշխատանքին:

Երկրորդ վարժարանին, ընկերակցութեամբ Ազգ. Վարչութեան ատենապետ տիար Յարութ Բիլիւսեանի:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը ջերմօրէն դիմաւորուեցաւ Կրթասիրաց Սշկթ. Միութեան

Ուսուցչական Կազմն ու Կրթասիրացի մեծ ընտանիքը համախմբուած Կրթասիրաց Սշկթ. Միութեան «Փիւնիկ» սրահին մէջ դիմաւորեցին սրբազան հայրը: Գեղարուեստական կոկիկ յայտագիրով խումբ մը աշակերտներ եւ ուսուցիչներ իրենց երախտագիտութիւնը յայտնեցին, ապա վարժարանի տնօրէն երկրջ. Անդրանիկ Պօղոսեան խօսք առնելով բարի գալուստ մաղթեց եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Առաջնորդ Սրբազան Հօր եւ Ազգ. Վարչութեան՝ հայ դպրոցին նկատմամբ իրենց ցուցաբերած աջալուրջ հետաքրքրութեան համար:

Առ ի երախտագիտութիւն, Կրթասիրաց Սշկթ. Միութեան ատենապետ տիար Կարպիս Պարտաքճեան միութեան կողմէ Առաջնորդ Սրբազան Հօր եւ Ազգ. Վարչութեան նուիրեց «Այնթապի Աստղագործութիւն» երկհատոր հրատա-

սրբազան հայրը նախակրթարանի, միջնակարգի եւ երկրորդականի դասարանները այցելելով իր հայրական օրհնութիւնները տուաւ աշակերտներուն, որոնք խանդավառուելով խոստացան լաւապէս պատրաստել իրենց դասերը:

րակութիւնը, իսկ վարժարանի տնօրէն երկրջ. Անդրանիկ Պօղոսեան սրբազան հօր նուիրեց արծաթեայ խաչ մը եւ վարժարանի 65 եւ 90 ամեակներուն յուշամատենները:

Այնուհետեւ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը իր սրտի խօսքը արտասանելով գնահատեց Կրթասիրաց մեծ ընտանիքին տարած աշխատանքը, յատկապէս Սուրբոյ պատերազմի տարիներուն դպրոցը բաց պահելու համար թափուած ճիգերը եւ մաղթեց, որ վարժարանը շարունակէ բարգաւաճիլ եւ նոր վերելքներ արձանագրել:

Աւարտին տեղի ունեցաւ կարկանդակի հատում, ապա Առաջնորդ Սրբազան Հայրը իր տպաւորութիւնները մակագրեց վարժարանի ոսկեմատենին մէջ:

Այցելութիւնը վերջ գտաւ «Պահպանիչ» աղօթքով:

ՄՏԱՄԱՐԶԱՆՔ

ԽԱՉԲԱՌ (ՄՆ 320)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2										■		
3		■		■			■					
4								■			■	
5				■		■			■			
6		■										
7	■		■						■			■
8					■		■					
9					■				■			
10						■		■			■	
11											■	
12		■		■						■		

Հորիզոնական

- Խեղաթիլել: Բոցի խիստ տաքություն:
- Քաջալերել: 7001:
- Հակառակ՝ շաղկապ: Տառի մը անունը: Կրկին:
- Վզնոց:
- Իգական անուն: Ձայնանիշ: Օրինակ:
- Մարմինը մեջքեն վեր: Հակառակ՝ հաստատական պատասխան:
- Միջնադարեան անառիկ բերր:
- Վահան Փափագ եանի ծածկանունը: Կնոջ կերպարով (ռուպոթ):
- Արժեք: Բուրմունք: Անձնական դերանուն:
- Հայոց Բ. ամիսը: Յարաբերական դերանուն:
- Մահացու մեղքերեն:
- Երգրումի նահանգի գաւառներեն: Աղբիւր:

Ուղղահայեաց

- Ծուխով պատած: Բարձր ու լայն ալիք:
- Տարածքի միաւոր: Անձնական դերանուն: Վերակենդանացած:
- Արտադրուած ապրանքի անուն: Ամբարանոց:
- Յաւի ճիւղ: Ս. Պատարագի բաժակ:
- Կծկուիլ, թաքնուիլ: Քեն:
- Հակառակ՝ խիտ: Հակառակ՝ յարաբերական դերանուն: Գետի մեջէն ոտքով անցը:
- Անձնական դերանուն: Երկար սրունքով եւ նոսր փետուրով հաւ կամ արջոր: Հակառակ՝ 609:
- Կոտայքի մարզի գիւղերեն: Երկինչին:
- Ձայնանիշ: Վիզէն մինչեւ բազուկ երկարող մասը:
- Հայաստանին յատուկ հրաբխային քար, որ կը գործածուի բնակարաններու շինութեան: 5400:
- Հակառակ՝ առաջին կինը: Հակառակ՝ տառի մը անունը: Երկբարբառ:
- Ապաստան: Փոքրացնող մասնիկ:

Պատրաստեց Մարինա Զիւլբոշեան-Պողիկեան

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 319)

Տեղաւորէ՛ (1-9) թուանշանները (9x9) քառակուսիներուն մէջ այնպէս, որ իւրաքանչիւր հորիզոնական եւ ուղղահայեաց տողի մէջ, ինչպէս նաեւ (3x3) տուփիկի մէջ մէկ անգամ արձանագրուին:

		3						
				5				6
	9	1			2	4		
9			8		7	6		
	6						7	1
		8	4		3			5
			2				3	
	5	9		8	1			4
							2	8

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 90)

Ժագ Յակոբեանի բանաստեղծութիւնները նշանակելով գտէ՛ք պահուած բառը:

Պահուած բառը 12 տառերէ կը բաղկանայ եւ կը ներկայացնէ Ժագ Յակոբեանի ժողովածուներէն մէկը:

մ	հ	յ	գ	ս	ն	ւ	բ	բ	հ
գ	ա	ն	ա	չ	կ	ա	բ	ն	ա
ա	յ	յ	գ	հ	ն	ւ	ի	գ	2
դ	կ	ն	բ	ի	ա	ց	մ	ի	ն
ա	կ	ը	կ	ա	ե	ն	ե	ս	ւ
դ	ա	ի	մ	դ	ձ	ճ	ն	հ	ե
օ	ն	ա	ե	ն	ո	օ	ք	ա	փ
թ	թ	կ	ա	բ	ա	մ	ն	մ	ա
բ	ե	ի	ն	ծ	ի	ն	բ	ա	կ
ը	օ	ծ	է	ա	ո	ւ	ք	ք	ն

«Օձէ՛ Զիս, Հոգի՛ Սուրբ», «Աղօթքը», «Մայրածօս», «Կանք Ու Կը մնանք», «Մենք», «Ողկոյց», «Հաշուեփակ», «Ինծի՛ Համար», «Հայ Եկեղեցին», «Կար Ու Զկար»

ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

ԽԱՉԲԱՌ (ՄՆ 319)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ա	կ	ն	ա	ծ	ա	ն	բ	բ	ե	ն
2	բ	է	■	բ	ն	ն	■	ա	■	բ	ա
3	ա	գ	բ	ն	ւ	կ	ն	■	ն	է	հ
4	է	■	է	ս	■	ւ	լ	բ	■	■	վ
5	ւ	ի	դ	■	■	մ	բ	ա	■	ի	ի
6	ա	բ	■	ի	դ	■	■	բ	■	օ	բ
7	ն	ա	բ	կ	ի	ս	■	■	է	ս	ա
8	■	մ	յ	■	ա	ա	բ	բ	■	ւ	յ
9	■	■	ա	հ	է	կ	ն	■	■	■	■
10	■	■	■	լ	■	■	■	■	■	■	■
11	գ	ւ	■	ն	կ	■	է	■	■	■	■
12	մ	օ	■	բ	ւ	■	ի	■	■	■	■

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 318)

4	8	6	7	3	1	5	2	9
3	7	5	2	9	6	4	1	8
2	9	1	8	5	4	6	7	3
5	1	9	3	8	7	2	4	6
6	3	4	5	1	2	9	8	7
8	2	7	6	4	9	3	5	1
9	4	3	1	7	5	8	6	2
1	5	2	9	6	8	7	3	4
7	6	8	4	2	3	1	9	5

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 89)

Պահուած բառը՝ «Վունցոր Վուր Ղարիպ»

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Նախկանտեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ կամ հեռաձայնով մասնակից դարձան իրենց հարազատին՝

ՀԱՆԳՈՒՅԵԱԼ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՆԱԼ ՊԱՆՏԵՄՆԻ

մահուան սուգին:

Հանգուցեայի քառասունքի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 17 Նոյեմբեր 2019-ին, յաւարտ Ս. եւ Անմահ Պատարագի, Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ, Վիլլաներ -Հայկէպ:

Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին եկեղեցոյ ներքնասրահէն ներս:

ԻՆՉ ԿՐՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ

Պիտի վերագտնեք ձեր աշխուժությունը: Ձեր կեանքը իր բնականոն ընթացքը պիտի գտնէ: Ուրախ լուր մը պիտի ստանաք: Ձեր ընկերները պիտի հասկնան ձեր պարագաները եւ ա՛լ պիտի չմեղադրեն ձեզ:

ՅՈՒԼ

Բախտէ գուրկ շրջան մըն է, արկածախնդրութեան մի՛ դիմեք: Ձեր գործերը եւ ժամադրութիւնները պիտի ուշանան: Ամսուան դժուար օրերն մեկն է, համբերեցեք:

ԵՐԿՈՒՐԵԱԿ

Պետք ունիք ուրիշներու նեցուկին, որպէսզի կրկին ոտքի կանգնիք: Լսեցե՛ք ձեզ մէ ատելի փորձառուներուն խրատը:

ԽԵՑՂԵՏԻՆ

Ձեր առաջնահերթութիւնները պիտի փոխուին: Ձեր գործերը եւ պարտականութիւնները պիտի բազմանան: Պետք է պատրաստ ըլլաք ամէն անակնկալի:

ԱՌԻԾ

Դուք կրնաք յաջողութեան հասնիլ, եթէ վստահիք միայն ձեր ուժին եւ կարողութեան: Նիւթական դժուարութիւնները պիտի յաղթահարեք:

ԿՈՅՍ

Առիթ պիտի ունենաք սրբագրելու ձեր սխալները, մի՛ յուսահատիք: Աշխատեցեք հարցերը առարկայականօրէն լուծել:

ԿՇԻՈՔ

Պիտի ձախողին ձեր կատարած քննարկումները՝ ձեր թշնամական եւ յարձակողական բնաւորութեան պատճառով: Պարտաւոր չէք սիրել ձեր շուրջիները, բայց պարտաւոր եք յարգել զանոնք:

ԿԱՐԻՃ

Տեսային տրոգութիւններով պիտի գբաղիք: Ծանրաբեռնուած աշխատանքի պատճառով յոգնութիւն պիտի գգաք:

ԱՂԵՂՆԱԿՈՐ

Ձեր հոգերը շուտով պիտի վերանան, եւ մտահոգութիւնները պիտի փարատին: Հաւատացեք եւ վրստահեցեք միայն ձեր բազուկի ուժին:

ԱՅԾԵՂՋԻՐ

Լոյսերէն եւ աղմուկէն հեռու մնացեք: Լրջօրէն կը մտածեք ընտանիք կազմելու մասին: Բախտը ձեր կողքին պիտի ըլլայ, եւ ձեր նպատակը պիտի իրականանայ:

ՋՐՅՈՍ

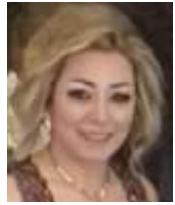

Կարելի է այցելութիւն մը պիտի տաք կամ հեռաձայնային կապ մը պիտի հաստատեք: Յաջող քննարկումներ պիտի կատարեք ձեր ընկերութեան մէջ:

ՁՈՒԿ

Ձեր ձգտումները պիտի մեծանան, բայց նոյն ատեն պարտականութիւնները պիտի շատնան: Աւելորդ ծախսերէն հեռու մնացեք:

Սոնա Տէր Պողոսեան-Տարաքճեան

ԵՐԻԿԱՄՈՒՆՔԸ

Երիկամները փոքրիկ գործարաններ են, որոնք կը գտնուին ողնաշարին աջ եւ ձախ կողմերը, մէջքին տակ:

Երիկամը մեծ դեր կը խաղայ օրկանիզմի ընդհանուր առողջութեան վրայ, մաքրելով օրկանիզ մը եւ դուրս բերելով թունաւոր նիւթերը:

Երիկամի պարտականութիւնն է արտադրել հեղուկ մը, որ կը կոչուի մէզ: Առողջ անձի մը երիկամները օրական կ'արտադրէ 600-էն 2500 սմ. խորանարդ մէզ:

Մէզին քանակը կախեալ է անձի մը խմած հեղուկներու քանակէն, ուտեստէն ու տեսակէն, ինչպէս նաեւ օդի ջերմութեան աստիճանէն: Այսինքն՝ մէզին քանակը ամառը կը պակսի, որովհետեւ մարմինը մէզի միջոցով արտաքսելի հեղուկին մէկ մասը քրտինքին միջոցաւ մարմինէն դուրս կ'արտաքսէ:

Երբ երիկամները հիւանդ են, այն վնասակար տարրերը, որոնք մէզին միջոցով դուրս պետք է արտաքսուին մարմինէն, կը մնան արեան մէջ եւ կը թունաւորեն ենթական: Վնասակար տարրերուն գլխաւորը միզուտն է uree-ն: Գոյութիւն ունին նաեւ ուրիշ տարրեր, որոնք քանակի բարձրացումը արեան մէջ այլ տեսակի ախտանշաններու պատճառ կը դառնայ:

Երիկամի խանգարման առաջին ախտանշաններն են՝

-Յոգնածութիւն եւ ուժասպառութիւն

-Մէզի գոյնի փոփոխութիւն կամ անոր մէջ արեան առկայութիւն

-Զուլի խանգարում

-Սրտխառնուք

-Ստամոքսի խանգարում

-Ախորժակի կորուստ եւ բերկին մէջ մետաղի համի գգացողութիւն

-Ուռած ոտքեր եւ ոտնաթաթեր

-Մէջքի գորաւոր ցաւ

-Շնչահեղձութիւն:

Երիկամը կը կարգաւորէ ջուրին մակարդակը, պատասխանատու է մէզի քիմիական բաղադրութեան՝ կ'արձագանգէ օրկանիզմի ջուրի մակարդակի խանգարումին: Այսինքն՝ երբ ջուրին բնական քանակը կը նուազի, երիկամը եղած ջուրը կը պահէ օրկանիզ մին մէջ:

Երիկամը արեան ճնշումն ալ կը կարգաւորէ: Երիկամները մշտապէս ճնշումի կարիք ունին արիւնը գտելու համար: Երբ ճնշումը շատ կը նուազի, երիկամը յաւելեալ ճնշում կը ստեղծէ եւ կը կարգաւորէ թթուայնութիւնը: Այսպիսով երիկամները կը պահեն քիմիական նիւթերուն առողջ հաստատարակը՝

Սնունդը պետք է ըլլայ թեթեւ եւ նուազ սպիտակուցով:

Բրինձը, գետնախնձորը, կաթը, կանաչ կամ չոր բանջարեղէնը եւ պտուղները յանձնարարելի են: Սնունդը պետք է ըլլայ առանց աղի, որովհետեւ արեան մէջ, երիկամային անբաւարարութեան պատճառով, յաճախ աղի բարձրացում տեղի կ'ունենայ:

Բժիշկը պետք է ճշդէ երիկամի հիւանդութեան տեսակը եւ անոր համեմատ յանձնարարէ համապատասխան դարմանումը եւ պատշաճ սննդառութիւնը:

Հիւանդը պարտաւոր է հետեւիլ բժիշկի թելադրանքներուն՝ խուսափելու համար ծանր բարդութիւններէ:

Գոյութիւն ունին նաեւ ժողովրդական միջոցներ, դեղաբոյսեր, որոնք կ'օգնեն հիւանդութեան դէմ պայքարելու համար:

Անոնք են.

-Լոզանքը: Լոզանքը կ'օգնէ, որ յաւելեալ ջուրը հեռանայ մարմինէն եւ երիկամին վրայ ճնշումը նուազի:

-Մեղրը: Մէկ գաւաթ թանձր մեղրը խառնել 2 ճաշի դգալ մանրուած ազատգեղին եւ օրական մէկ կամ երկու դգալ օգտագործել:

-Մէջքին աջ եւ ձախ կողմերը լաւ մը շփել մօտաւորապէս 5 վայրկեան եւ մէջքը տաք պահել միկէլ առաւօտ:

-Օգտագործել երիցուկի թէյը: Մէկ գաւաթ եռացած ջուրին մէջ մէկ դգալ թէյ դնել եւ 5 վայրկեան սպասել, ապա սուզել ու խմել: Այսպիսով կարելի է բուժել երիկամի միզապարկային հիւանդութիւնները:

Հոգ տարեք ձեր երիկամներուն հետեւելով վերեւ յիշուած թելադրանքներուն:

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅԵՏԵՒԵԼՈՎ...

Սկզբը՝ էջ 9

...Վարժարանին հին պահպանողական նահապետական կացությունը յեղաշրջուած էր: Յեղափոխական գարթօնը գգալի կ'ըլար. վիպասան Պոռնանի գաւակը հոն էր, դաշնակցական նոր սերունդ մը կը խմորուէր: Վարուժանը պարագլուխ կ'ըլար յեղափոխական ընկերներուն, որոնք սակաւաթիւ չէին. անոնք գաղտնի կը կարդային «Դրօշակ» եւ «Pro Armenia»: Գաւառացիներէն ամենէն աւելի երզնկացի աշակերտները վառօղ կը դնէին Վարուժանի բռնկած խառնարանին մէջ («Յայրենիք» ամսագիր, Պոսթըն, 1927, թիւ 5):

Իր նամակներէն գիտենք, որ Վարուժան հետագային որոշ վերապահումներ ունեցաւ: Մուրատ-Ռաֆայելեանի կարգ մը վարդապետ ուսուցիչներուն նկատմամբ, որովհետեւ միշտ չէ, որ անոնց մօտ գտաւ ակնկալուած հայրական վերաբերմունքը: Երբեմն խստօրէն բարկացաւ անոնց եւ Նոյնիսկ համարձակեցաւ անգամ մը անձնական նամակի մը մէջ գրել, թէ «քահանաներուն խօսքը կրօնքին ռեքլամն է: Իրենց խօսքը քաղցր է իրենց աղօթքին պէս, բայց իրենց սիրտը սեւ է իրենց գղակին պէս» (Թեոդիկի ուղղեալ նամակ, Մարտ 1909):

Վենետիկը սակայն հասունցուց արուեստագէտն ու հայագէտը Վարուժանի մէջ:

Վարուժան Վենետիկ մնաց երեք տարի, 1902-1905: Եթէ այս երեք տարիները գումարենք Պոլսոյ Մխիթարեան գոյգ վարժարաններուն մէջ իր ուսումնառութեան վեց տարիներուն վրայ՝ կ'ունենանք ինը տարուան զուտ Մխիթարեան դաստիարակութիւն մը:

Ասիկա էական փուլ մըն է Վարուժանի կենսագրութեան մէջ, մանաւանդ որ այդ ինը տարիները բանաստեղծին գիտակցական կարծատեւ կեանքին երկու երրորդը կը կազմեն...:

Ուստի, հարցումը անհրաժեշտ է. - Մխիթարեանները ի՞նչ տուին Վարուժանին:

Ամէն բանէ առաջ, պատանի Դանիել Զպուքքեարեան եթէ իր հոգին ընդունակ դարձուց գեղեցկութիւններու հիւթը ծծելու՝ ատիկա ի սկզբանէ կը պարտի Մխիթարեաններուն:

Յետոյ, Վարուժանի հայու բաբախող տաք սիրտն ալ Մխիթարեաններու ձեռակերտն է: Նամակի մը մէջ, ան Մուրատ-Ռաֆայելեան վարժարանը կը համարէր իր հայրենիքին պանդոխտ մէկ մասնիկը, ուր «ազգի մը ապագան կը կռահուի, ուր որբերը հայր կը գտնեն, աղքատները՝ հաց, եւ ամենը միասին՝ Լոյսը...»:

Իր միտքն ու գրական ծիրքերը եւս մեծապէս նպաստաւորութեան Մխիթարեաններէն կամ անոնց ստեղծած մթնոլորտէն: Վարուժան մոլի ընթերցող մը դարձաւ Վենետիկի մէջ: Իր դասընկերը՝ ճիգ մեծեան,

կը վկայէ. «Սկիզբները միշտ ձեռքը կը տեսնէի Վիկտոր Զիկոյի բանաստեղծութիւնները: Երբեմն Լամարթին: Ունեիք Ռասինի եւ Քոռնելլի թատերական գործերը: Իտալերէն կը կարդար Զարտուչի, Փասցոլի: Մասնաւոր համակրութիւն մը ուներ Ատա Նեկրիի հանդէպ»:

Յո՛ւն, Վենետիկի մէջ է, որ Վարուժան իւրացուց գրաբարը եւ անոր ճոխ բառամթերքը: Յո՛ւն է որ թղթատեց ու սերտեց Մխիթար արքայապետի մեկուկէտ դար առաջ իրատարակուած «Յայկագեան Բառգիրք»ը եւ ըմպեց անոր գանձերէն, կայծեր առաւ Գ. Արսէն Բագրատունիի դասական գրաբար լեզուն ու դիւցազնական ոճէն, յետոյ ալ օգտուելով դպրոցին հարուստ գրադարանէն՝ իրենց բնագրէն սկսաւ կարդալ հայ հին մատենագիրները: Միշտ մասնաւոր համակրանք մը տածեց դէպի Ալիշանը, Աբովեանն ու Ռաֆֆին: Ս. Ղազարու հայրերը իր առջեւ բացին նաեւ «Բազմավէպ»ի ու «Գեղունի»ի էջերը: «Գեղունի»ի 1905-ի թիւին մէջ հիւրընկալուած է Վարուժանի ամբողջ «Սարսուռներ»ը, Գ. Սիմոն Երեմեանի հոգածութեամբ): Ի մի բան, իր լեզուական սքանչելի պաշարով՝ Վարուժան յայտնուեցաւ իբրեւ լաւագոյն ձեռնաստղներէն մին Վենետիկեան Մխիթարեաններուն:

Շնայլաբանութեան զոհ գացած կ'ըլլանք, եթէ պնդենք, թէ առանց Մխիթարեաններուն՝ հայ գրականութիւնը զրկուած պիտի մնար Վարուժանէն: Ո՛չ: Տաղանդը ընդհանրապէս բնածին է եւ ծիլ կու տայ ո՛ր ալ գտնուի, կայծը կը բռնի ո՛ր ալ նետու...:

Բայց անշուշտ որ Վարուժան շատ բան կը պարտի Մխիթարեաններուն, ու ամենէն առաջ՝ անոնց կը պարտի իր շքեղ հայերէնը:

Վերջապէս, չմոռնանք նաեւ, որ բանաստեղծը իր առջինէն գիրքին տպագրութիւնը վստահեցաւ Մխիթարեաններուն: «Սարսուռներ» հատորը տպուեցաւ Վենետիկ, 1906-ին, երբ ինք տարիէ մը ի վեր ուսանող էր Կանտի համալսարանը (Պելճիքա): Այսպիսով, նուիրականացաւ նաեւ ԴԱՆԻԵԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ գրչանունը, որ թէւ նախապէս երեւցեր էր Վենետիկեան «Բազմավէպ»ի ու «Գեղունի» հանդէսի էջերուն վրայ, սակայն առաջին անգամն է որ կը դրասանգուէր գիրքի մը ճակատին...:

(Շարունակելի - 2)

ՄԵՐ ՕՐԵՐՈՒ...

Սկզբը՝ էջ 10

-Այո՛: Ստիպուած են: Կ'ուզեն մեկնիլ կա՛մ գինուորութեան հարցով, կամ ալ ուսանելու համար:

-Քեսապ երիտասարդ չմնաց: Եթէ այսպէս շարունակուի՝ հոս մարդ չի մնար:

-Իրաւունք ունիս: Թիւերնիս շատ նուագած է:

-Ես կը կարծեմ այնքան ալ ճիշդ չէ

մեկնիլը:

-Երիտասարդ թէ մեծ բուլորն ալ կը խորհին, որ դուրսի կեանքը շատ լաւ է: Շատ դիւրութիւններ կան: Դոս ալ ամէն բան դժուարացած է:

-Այոք ան ալ չէ: Դուրսի կեանքը՝ կեանք չէ: Երբ դուրս ելլես, օտարութեան մէջ բանուոր ըլլաս ուրիշին ձեռքին տակ, միայն այն ատեն կը հասկնաս, թէ այստեղի կեանքը ինչքա՛ն լաւ է:

-Ա՛յն, ինչ ըսես: Դայրենի հողին եւ պապեանական տան պէս տեղ մըն ալ չես գտներ: Ուր ալ երթաս՝ աշխարհի վրայ հարազատ տեղ չկայ հայրենի հողին պէս:

-Երանի այս մէկը գիտնան մեր երիտասարդները, երանի՛:

-Թող երթան, բայց վերադառնալու մտքով թող երթան: Կ'երթան, դէպի ետեւ չեն նայիր: -Անցեալները Քեսապի գիրքը կը կարդայի, ժամանակին, 1915-էն առաջ բնակչութեան թիւը 6000-ի եղած է: Վեց հազար հայ, իսկ հիմա, ա՛յն, 1000 հայ իսկ չէ մնացած: Երթալով ալ դեռ կը պակսի:

-Եւ մեր գեղեցիկ գիւղին մէջ օտարներ կու գան բնակելու:

-Այսպէս եթէ շարունակուի՝ մինչեւ ո՞ր կը հասնինք:

-Մինչեւ ո՛ւր: Ո՛վ գիտէ:

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏ...

Սկզբը՝ էջ 3

տնօրէն Օտրի Ագուլէ եւ այլք:

12 Նոյեմբերին, Նիկոլ Փաշինեան մասնակցեցաւ Փարիզի խաղաղութեան երկրորդ խորհրդածոյի բացման եւ ձեռնարկին ծիրին մէջ՝ նախատեսուող յատուկ քըննարկման, որուն ընթացքին հանդէս եկաւ ելոյթով:

Փարիզ այցելութեան ընթացքին Զայաստանի վարչապետը այցելեց նաեւ Ֆրանսախօս Երկիրներու Միջազգային Կազմակերպութեան գրասենեակ եւ հանդիպում ունեցաւ կազմակերպութեան ընդհանուր քարտուղար Լուիզ Մուշեղեանի հետ:

Զայաստանի վարչապետը եւ

անոր կինը այցելեցին ԻԻՆՍՏԻԹՍԵ-ի կեդրոնակայան եւ մասնակցեցան 40-րդ Ընդհանուր խորհրդածոյի աշխատանքներուն: Խորհրդածոյի յատուկ քննարկման ծիրին մէջ՝ վարչապետ Փաշինեան հանդէս եկաւ ելոյթով: Զայաստանի վարչապետը նաեւ հանդիպում ունեցաւ ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի ընդհանուր քարտուղար Օտրի Ագուլէի հետ:

Վարչապետը եւ իր կինը հանդիպում ունեցան Ֆրանսայի հայ համայնքի հոգեւոր եւ աշխարհիկ կառոյցներու ղեկավարներուն հետ: Ի պատիւ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Աննա Յակոբեանի պաշտօնական ընդունելութիւն կազմակերպուած էր:

ՀՀ ԱԳՆ-Ն...

Սկզբը՝ էջ 3

շարունակուող հետապնդումներն ու սպանութիւնները վճռակասօրէն պէտք է դատապարտուին միջազգային հանրութեան կողմէ:

Մեր խորին ցաւակցութիւններն ու զօրակցութիւնը կը յայտնենք զոհերու հարազատներուն, Սուրիոյ Զայ Կաթողիկէ Զամայնքին եւ ողջ սուրիահայութեան՝ մարդէլով ուժ, տոկունութիւն եւ ոգու ամրութիւն:

Զայաստան պիտի շարունակէ մարդասիրական աջակցութեամբ իր ներդրումը բերել Սուրիոյ մարդասիրական իրավիճակի կայունացման գործին», կը յայտնէ Զայաստանի Զանրապետութեան Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀՀ

Սկզբը՝ էջ 3

Անոնք իրենց ամենօրեայ աշխատանքով ու գրանցած արդիւնքներով կ'ապացուցեն առաքելութեան կարեւորութիւնը, իսկ սուրիական կողմէ անընդհատ հնչող երախտագիտութեան խօսքերը առաքելութեան անհրաժեշտութեան վկայութիւնը կը հանդիսանան:

«ԳԱՆՁԱՍԱՐ»

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹԻ ԱՆՁՆԱԿԱԶՍ

Խմբագիր՝ Չարմիկ Զիւլքըշեան-Պողիկեան
Սրբագրիչներ՝ Չեփիւմ Պապիկեան-Աւագեան
Յուշիկ Ղազարեան
Ձեւաւորող՝ Յովսէփ Զալօլլեան
Գրաշար՝ Անի Թովալեան-Սարուխան
Արաբերէն լուրերու թարգմանիչ՝ Մարեն Պապեան
Կայքէջի պատասխանատու՝ Զրիստ Խրոյեան
Լուրերու պատասխանատու՝ Լուսին Ապաճեան-Զիւլքըշեան
Զաշումապահ՝ Սեւակ Կիւլվանսեան

- Ծանուցողներէն եւ աշխատակիցներէն կը խնդրուի ծանուցումներն ու յօդուածները խմբագրատուն ուղարկել ամենէն ուշը Երկուշաբթի օրերը:

- Նախընտրելի է յօդուածներն ու թղթակցութիւնները ուղարկել գրաշարուած:

- Խմբագրատուն ուղարկուած նիւթերը, հրատարակուին կամ ոչ, չեն վերադարձուիր:

- Խմբագրութեան վերապահուած է ստացուած յօդուածներու հրատարակելու կամ չհրատարակելու որոշումը:

- Ձեր ծանուցումներն ու յայտարարութիւնները կարելի է հրապարակել «Գանձասար»ի տպագիր տարբերակին եւ կայքէջին միջոցով:

Մարզական

Ռաֆֆի Սիկահեան

ՏԵՂԱԿԱՆ

Լուրեր Սուրիոյ Մարզական Կեանքէն

- Սուրիոյ ֆուտբոլի ախոյեան խումբը երկու շաբաթով պիտի դադարեցնէ իր խաղերը, համաշխարհային զտման մրցումներու շարքին Չինաստանի եւ Ֆիլիպինի հաւաքականներուն հետ խաղեր ունենալուն համար:

- ԲՄԸՄ-ի պասքեթ երեք խաղացողներ՝ Յովիկ Զլզի, Պետիկ Մահսերեճեան եւ Պետիկ Սարաֆեան, իսկ ԲԵԸ-էն Մինաս Թաշճեան Կիրակի օր մեկնեցան Դամասկոս՝ միանալու Սուրիոյ Երիտասարդական Զահաքականի ուսումնամարզական հաւաքի փորձերուն:

- Դամասկոսի Ուստե ակումբը իյատ Ապտուլ Զարիմը նշանակեց ֆուտբոլի խումբի մարզիչ: Իյատ Նախապէս կը մարզէր Լիբանանի Ահիլը խումբը եւ վերջերս այդ խումբին հետ տիրացած էր Ահիլ ակումբներու ախոյեանութեան:

- Սուրիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան հինգերորդ փուլի աւարտին, Լաթաքիոյ Զըթթին խումբը, որուն մաս կը կազմէ հայազգի խաղացող Մարտիկ Մարտիկեան, 13 կէտով կը գլխաւորէ աղիւսակին առաջին դիրքը, անոր կը յաջորդեն Թըշրին, Ուստե, Ուսապէ եւ Իթթիհատ խումբերը, իւրաքանչիւրը 10 կէտի տարբերութեամբ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՔԱԿԱՆ ԸՆԹԵՑՄԻ ԻՐ ՆՈՐ ՄԱՐԶԻՉԸ

7 Նոյեմբերին Հայաստանի ֆուտբոլի Դաշնութեան գրասենեակին մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի ֆուտբոլի Դաշնութեան գործադիր կոմիտէի արտակարգ նիստը:

Ըստ դաշնութեան պաշտօնական կայքին, օրակարգի միակ կէտն էր հաւաքականի մարզիչին նշանակումը: Նիստի աւարտին Աբրահամ Խաչմանեան նշանակուեցաւ երկիրի առաջին հաւաքականի գլխաւոր մարզիչ: Աւելցնենք, որ նիստին ներկայ էին ՀՖԴ գործադիր անդամներէն

13-ը, որոնք միաձայն քուէարկեցին Աբրահամ Խաչմանեանի Հայաստանի ազգային հաւաքականի գլխաւոր մարզիչի նշանակման ի նպաստ:

Կիրակի օր, Խուշամեան գործի լծուելով յայտարարեց անուանացանկը այն խաղացողներուն, որոնք մաս պիտի կազմեն հաւաքականի առաջին ուսումնամարզական հաւաքին, նախքան հաւաքականի պաշտօնական մրցումները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷՆ ԶՈՐՍ ՄԱՐՍԱՄԱՐԶԻԿ ԴԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՏԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՆՈՅՆԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հայաստանի Ազգային Ողումպիական Կոմիտէի մամլոյ ծառայութեան հաւաքականի գլխաւոր մարզիչ Յակոբ Սերոբեան յայտնեց, որ Գերմանիոյ Կոթայուս քաղաքին մէջ 21-24 Նոյեմբերին տեղի ունենալիք մարմնամարզութեան աշխարհի բաժակի խաղարկութեան Հայաստանի հաւաքա-

կանը հանդէս պիտի գայ 4 մարզիկով: Սոյն մրցաշարքին Յարութիւն Մերթինեան պիտի մասնակցի Նժոյգի թափեր վարժութեան, Վահագն Դաւթեանն ու Արթուր Աւետիսեանը՝ օղակներու, իսկ Արթուր Դաւթեանը՝ Նժոյգի

թափերու, յենացատկի եւ պտտածողի մրցումներուն: Կոթայուսի մրցաշարքը վարկանշային է: Հայ մարզիկները պարտաւոր են այս մրցումներուն գրաւել առաջին դիրքը, որպէսզի շարունակեն 2020 թուականի ողումպիական խաղերու ուղեգիր ստանալու պայքարը: Յիշենք, որ Արթուր Դաւթեան արդէն ձեռք բերած է Թոքիոյ 2020-ի ուղեգիրը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՄՈՐԻՆԻՍԻՍ ԿՐԵԱՅ ԳԼԽԱՎՈՐԵԼ ՊԱՅՅԵՐՆ ՄԻՆԻՏԸ

Փորթուկալցի ֆուտբոլի մասնագետ Ժոզէ Մորինիսին կրնայ ստանձնել Գերմանիոյ բազմակի ախոյեան Պայերն Միւնխի մարզիչի պաշտօնը: Ըստ La Gazzetta Dello Sport-ի թղթակից Նիկոլ Սկիրուի, Մորինիսի արդէն լուրջ բանակցութիւններու մէջ է գերմանական ակումբի վարչակազմին հետ, եւ կը փափաքի պայմանագիրը երկարաժամկէտ միջառնակով: 2022 տարեշրջանի աւարտը:

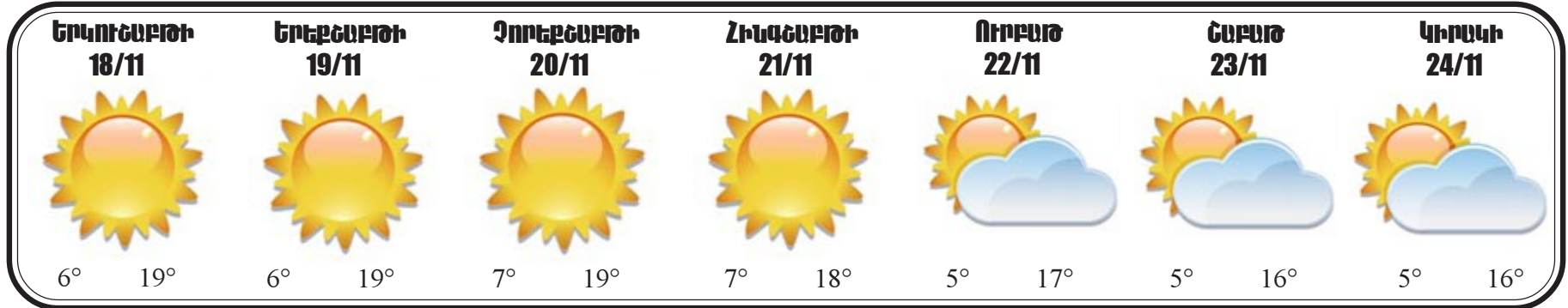
Աւելցնենք, որ փորթուկալցի 2018 թուականին հեռացաւ Անգլիոյ Մանչեսթըր Ինչայթըրի գլխաւոր մարզիչի պաշտօնէն եւ միջառնակով աշխատանք չունի:

ՄՊՓԷ ՓՈՓԸ ԶՈՐՆԻ ԵՐԿԱՐԱԶԳԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԸ

Աշխարհի ախոյեան, Ֆրանսայի հաւաքականի եւ Փարիզ Սան Ժերմանի յարձակողական խաղացող Կիլիան Մպպիէ հետաքրքրուած է ՓՄՄ-ի հետ նոր պայմանագիր կնքելով:

Լ'Equipe-ը յայտնեց, որ Ֆրանսայի ախոյեան ՓՄՄ-ի ղեկավարութիւնը մեծ հարցի առջեւ է, որովհետեւ Մպպիէ փափաք չունի մնալու ֆրանսական խումբին հետ, իսկ ակումբը կարողութիւն չունի աշխատավարձը բարձրացնելու: Ըստ փոխանցուած տեղեկութիւններուն, ակումբի վարչակազմը Նեյմարին տարեկան կը վճարէ 33 միլիոն տոլար եւ այդ պատճառով կարողութիւն չունի Մպպիէն գոհացնելու աւելի բարձր աշխատավարձով:

ՀԱՅ ԴԱՏԻ...

Սկիզբ՝ էջ 1

Նատուներ, Նուիրատուներ եւ հիւրեր: Զանդիսավար Զոյր Սողոմոնեանի կողմէ տեղի ունեցաւ միջոցառումի բացումը:

ՀՀ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տեր Խաչատուրեան իր խօսքին մէջ խորին շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց, որոնք կը մասնակցին նուիրահաւաքին: Ան դիտել

տուաւ, որ ձեռնարկը երախտագիտութեան զգացումի արտայայտութեան զուգահեռ նաեւ առիթ է հաշուետուութեան, ներկայացնելու Հայ Դատի Եւրոպայի, Հայաստանի կեդրոնական գրասենեակի, Միջին Արեւելքի գրասենեակի աշխատանքներու ծիրը՝ անլեզնելով, որ Ուաշինկթընի Կեդրոնական գրասենեակին կողքին շրջանային մակարդակով Հայ Դատի գրասենեակներ կը գործեն ամենուրեք:

«1991 թուականէն սկսեալ, երբ հպարտութեամբ ողջունեցինք Հայաստանի վերանկախացումը, Արցախի գոյամարտի արդիւնքը հանդիսացող Արցախի Հանրապետութեան ստեղծումը, հարստացաւ նաեւ մեր Հայ Դատի օրակարգը: Եթէ դասականօրէն կը գործէինք Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման համար, այսօր ջեղասպանութիւնը երկրորդ մակարդակի վրայ է, որովհետեւ առաջին մակարդակի վրայ եղած է՝ մեր բոլոր Հայ Դատի գրասենեակներուն եւ յանձնախումբերուն համար, Հայաստանի Հանրապետութեան գորակցութեան հարցը, անոր միջազգային վարկի, հեղինակութեան բարձրացումը, Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչման հարցը՝ կա՛մ ինքնորոշման իրաւունքի շեշտաւորումով եւ կա՛մ, ուր որ կարելի է, Արցախի միջազգային ճանաչման հարցին արժարժումով: Երկրորդ կարգի վրայ կու գայ Յեղասպանութեան ճանաչման հարցը, որ արդէն բաւական ճամբայ կտրած է, եւ, ասոր կողքին, մենք բացած ենք հատուցումներու օրինական երեսներու քննարկման հարցը մեր հիմնած Հայ Իրաւանց Խորհուրդին կողմէ, որ կ'ուսումնասիրէ անհատական եւ հաւաքական հատուցումներու հարցը: Երրորդը՝ հայապատկան հողերու վրայ հայութեան իրաւունքներու վերադարձի, հայակերտումի խնդիրն է, իսկ չորրորդը՝ ընդհանրապէս ժողովուրդին եւ յատկապէս երիտասարդութեան քաղաքականացումն է եւ անոնց առիթներ եւ հնարաւորութիւններ տալու կարելիութիւնը, ոչ թէ իբրեւ խօսք եւ օգոյսին ծրագիրներ, այլ շատ յստակ ծրագիրներ, որոնց մասին տակաւին

առիթ պիտի ըլլայ խօսելու, որոնց ընդմէջէն մենք կը փորձենք բանալ դռներ միջազգային մայրաքաղաքներու մէջ, որպէսզի կարենանք մեր այդ երիտասարդները գետնէն քաղաքական, տնտեսական, էլեմտական, մտաւորական համայնարանական շրջանակներու մէջ, եւ այդպիսով երբեմն հպարտանանք ըսելով, որ բերոր ներսէն գրաւած ենք», յայտնեց Յակոբ Տեր Խաչատուրեան: Ան տեղեկացուց, որ երիտասարդութեան վերաբերող այս ծրագիրին մէջ արդէն կարելի եղած է ներգրաւել շուրջ 200 երիտասարդներ Ուաշինկթընէն եւ Եւրոպական գանազան մայրաքաղաքներէ:

ՀՀ Բիւրոյի ներկայացուցիչը հաստատեց, որ ՀՀ Դաշնակցութեան պարտականութիւնն է ծառայել իր ժողովուրդին՝ դիտել տալով, որ լաւապէս գիտենք, թէ ինչ կը նշանակէ նուիրում, կամաւոր աշխատանք, գոհողութիւն, եւ եթէ հարկ ըլլայ՝ կ'եանքի գնով պայքարի մաս-

նակցութիւն: «Բայց 21-րդ դարուն կ'անդրադառնանք նաեւ, որ միայն կամաւոր աշխատանքը բաւարարէ, մենք պէտք է ունենանք արհեստավարձ կեդրոններ: Ուրախ ենք ըսելու, որ վերջին 15 տարուան ընթացքին մենք կրցած ենք ստեղծել նման կառոյցներ», յայտնեց Յակոբ Տեր Խաչատուրեան՝ անլեզնելով, որ անոնք բաւարար ու ամբողջական կրնան ըլլալ, սակայն անկասկած կը շարունակեն տարին 365 օր, շաբաթը 7 օր եւ օրական 24 ժամ միշտ հիմնական պատնէշներու վրայ ըլլալ: «Մեր Հայ Դատի գիտաւորազոյցները, մէկ մասը՝ արհեստավարձ, ջախջախիչ մասը կամաւոր բանակ, իսկապէս անոնք երկրորդ բանակը կը հանդիսանան՝ Հայաստանի ու Արցախի բանակներուն կողքին, անոնք մեր քաղաքական դաշտի բանակն են, որ Արցախի եւ Հայաստանի դիւանագիտական ներկայացուցիչներուն կողքին կը պայքարին առաջադրուած չորս հիմնական ոլորտներուն մէջ», շեշտեց Բիւրոյի ներկայացուցիչը:

Իր խօսքը եզրափակելով՝ ան ըսաւ, որ այդ արհեստավարձութեան յաջողութեան եւ պայքարի յառատեման համար ՀՀ-ն կը դիմէ ժողովուրդին, որ միշտ կ'անսայ դիմումին եւ նեցուկ կը կանգնի Դաշնակցութեան:

Հանդիսավարը մէջ ընդ մէջ կ'ընթերցեր Նուիրատուութիւններու ցուցակները:

Արցախի Հանրապետութեան Նախագահ Բակո Սահակեան իր ելոյթին ընթացքին ողջունեց ներկայները, փոխանցեց Արցախի ժողո-

վուրդին ջերմ բարեմաղթանքները, կարելոր նկատեց այսպիսի ձեռնարկներու կազմակերպումը եւ նշեց, որ ասիկա հարթակ մըն է՝ քննարկելու համագային եւ միջազգային գարգացումները, ծանօթանալու տարբեր կարծիքներու:

Նախագահ Բակո Սահակեան անդրադարձաւ Արցախի պետականաշինութեան, ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան շարք մը հիմնարար գաղափարներու:

«Աշխարհում տեղի են ունենում բաւականին աշխույժ եւ լուրջ աշխարհաքաղաքական տեղաշարժեր ու փոփոխութիւններ: Ընդ որում՝ այդ փոփոխութիւնների մի կարելոր հոսանքն ընթանում է մեր եւ յարակից շրջաններում: Դա պահանջում է անելի մեծ զգօնութիւն, փոխգործակցութեան համակարգման աստիճանի բարձրացում, տարբեր երկրների հետ տարուող աշխատանքների, մարտավարութեան եւ ռազմավարութեան մէջ յստակեցումների ու փոփոխութիւնների իրականացում», իր ելոյթին մէջ ընդգծեց Արցախի Հանրապետութեան Նախագահը:

Նախագահը անլեզուց. «Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը, Հայ Դատի յանձնախումբերն ու գրասենեակներն իրականացնում են մեծածաւալ եւ կարելոր աշխատանք՝ միջազգային հարթակներում մեր համագային խնդիրների ներկայացման ուղղութեամբ, յատուկ ուշադրութեան կեդրոնում պահելով Արցախը, նրա շահերի պաշտպանութիւնը,

տարբեր երկրների հետ երկկողմ բարօրացիական յարաբերութիւնների զարգացումն ու խորացումը, Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչումը»:

Նախագահ Սահակեան շեշտեց, որ մեր բոլոր յաղթանակներուն եւ ձեռքբերումներուն կիզակետը կը տեղադրուի ժողովուրդի միասնականութիւնը, անկտրում հաւատքը, հաւաքական կամքը, լաւատեսութիւնն ու քրտնաջան աշխատանքը՝ անլեզնելով, որ անհրաժեշտ է ընել կարելին այս ուղղութեամբ, հետեւողականօրէն ամրապնդելու Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամիասնութիւնը, գարգացնելու եւ խորացնելու մնայուն գործնական կապերը Արցախին եւ անոր բարեկամներուն միջեւ: Նախագահը երախտագիտութիւն յայտնեց ներկաներուն՝ Արցախին մշտապէս սատարելու, մեր համագային հարցերու լուծման աշխույժ մասնակցութիւն ունենալու համար:

Տեր Յովակիմ սրբազանը ընթերցեց Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոսի օրհնութեան գիրը: (Գարեգին Բ.-ի օրհնութեան գիրը՝ ամբող-

ջութեամբ կը հրատարակեց հետագային)

Տուցադրուեցաւ Հայ Դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու համաշխարհային գործունեութիւնը ներկայացնող տեսերիզ մը:

ՀՀ դեսպան Թաթուլ Սարգարեան ընթերցեց Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Արմէն Սարգսեանի ուղերձը: (ՀՀ Նախագահին ուղերձը՝ ամբողջութեամբ կը հրատարակեց հետագային)

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոս ուղղեց իր հայրապետական պատգամը, որուն մէջ անդրադարձաւ Հայ Դատի աշխատանքներու կարելորութեան, հայ ժողովուրդի դարաւոր պայքարին եւ ներկայիս դիմագրաւած դժուարութիւններուն ու պայքարը շարունակելու անհրաժեշտութեան:

Խօսքին սկիզբը Արամ Ա. կաթողիկոս ըսաւ, որ Հայ Դատը միայն Սփիւռքի կամ միայն Հայաստանի ու Արցախի դատը չէ, անիկա ամբողջ հայ ժողովուրդին դատն է:

«Մեզի համար Հայաստանի հզօրացումը պայքար է: Արցախի անկախութեան պահպանումը պայքար է: Մենք պահանջատէր ժողովուրդ ենք եւ մեզի համար առաջնահերթ տեղ կը գրաւէ Հայաստանի անկախութեան ամրապնդումը», ըսաւ Արամ Ա. կաթողիկոս՝ շեշտելով յատկապէս, որ մեզի համար, հայ ժողովուրդին համար Հայ Դատը ամենօրեայ պայքար է:

«Այսօր Հայ Դատի մարմինները ի սփիւռս աշխարհի բարձրագոյն աստիճանի նուիրումներով, նախանձախնդրութեամբ, հետեւողականութեամբ եւ մանաւանդ կամքով եւ հաւատքով կը հետապնդեն մեր ժողովուրդի իրաւունքները: Մեր ժողովուրդի իրաւունքներու հետապնդման մէջ անկասկած Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը ունեցաւ, ունի եւ պիտի ունենայ իր առանցքային տեղը եւ դերը», ըսաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոս:

ՀՀ Բիւրոյի Հայ Դատի կեդրոնական գրասենեակի պատասխանատու Կիրոյ Մանուէլեանը ներկայացուց նախորդ հանգանակային ձեռնարկէն ի վեր նիւթական հաշուէկշիռը եւ Հայ Դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու համակարգն ու աշխատանքները:

ՀՀ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տեր Խաչատուրեան յայտարարեց երեկոյի մեծագոյն նուիրատուութիւնները: Մինչ այդ կատարուած խոստումներու գումարը հասած էր 2.400.000-ի: Մեծագոյն նուիրատուութիւններն էին՝ Սիմոն եւ Մարալ Հասրճեաններ՝ հարիւր հազար ամերիկեան տոլար, Գաբրիել Չեմպերճի՝ հարիւր յիսուն հազար ամերիկեան տոլար, Գագիկ Ծառուկեան՝ երկու հարիւր յիսուն հազար ամերիկեան տոլար, Վարուժան եւ Սիլվա Լափոյեաններ՝ հինգ հարիւր հազար ամերիկեան տոլար:

Մինչեւ ձեռնարկին փակումը յայտարարուեցաւ, որ Հայ Դատի աշխատանքներուն համար դրամահաւաքը կը շարունակուի: